

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

47

BRNO 2006

PŘEHLED VÝZKUMŮ

47

BRNO 2006

PD 1520/47.2006

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veličák

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Petr Škrdla

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

47 (2006)

97220/07

07220/07

Obrázek na obálce
Cover illustration

Pekárna. Kamzík (*Rupicapra rupicapra*). Foto M. Frouz

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

Copyright © 2006 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz/3ca1cz.htm>

9395458

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
47

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

BRNO 2006

Obsah

STUDIE A KRÁTKÉ ČLÁNKY

Jiří A. Svoboda	SÍDELNÍ ARCHEOLOGIE LOVECKÝCH POPULACÍ. K DYNAMICE A POPULÁČNÍ KINETICE MLADÉHO PALEOLITU VE STŘEDNÍM PODUNAJÍ	13
	SETTLEMENT ARCHAEOLOGY OF HUNTING POPULATIONS. UPPER PALEOLITHIC DYNAMICS AND POPULATION KINETICS IN THE MIDDLE DANUBE BASIN	
Petr Škrdla	MLADOPALEOLITICKÉ SÍDELNÍ STRATEGIE V KRAJINĚ: PŘÍKLAD STŘEDNÍHO POMORAVÍ	33
	THE UPPER PALEOLITHIC SETTLEMENT STRATEGIES: MIDDLE COURSE OF THE MORAVA RIVER	
Martin Novák	PRIESTOROVÁ ANALÝZA PALEOLITICKÝCH SÍDLISK. DISTRIBÚCIA ARTEFAKTŮV NA GRAVETTIENSKÝCH SÍDLISKÁCH PAVLOV A KAŠOV	49
	SPATIAL ANALYSIS OF PALEOLITHIC SITES. DISTRIBUTION OF ARTIFACTS AT THE GRAVETTIAN SITES OF PAVLOV AND KAŠOV.	
Pavel Kouřil	ZU EINIGEN ÄUßERUNGEN DER MATERIELLEN NOMADENKULTUR AUF DEM MIKULČICER BURGWALL	69
	K NĚKTERÝM PROJEVŮM NOMÁDSKÉ HMO TNÉ KULTURY NA MIKULČICKÉM HRADĚ	

PŘEHLED VÝZKUMŮ NA MORAVĚ A VE SLEZSKU

PALEOLIT A MEZOLIT

BORŠICE U BUCHLOVIC (okr. Uherské Hradiště)	Petr Škrdla, Miriam Nývltová Fišáková, Daniel Nývlt	79
ČEBÍN (okr. Brno-venkov)	Petr Neruda, Zdeňka Nerudová	81
ČERNOTÍN (k. ú. Hluzov, okr. Přerov)	Marek Kalábek	82
DOLNÍ VĚSTONICE (okr. Břeclav)	Jiří Svoboda, Martin Novák, Miriam Nývltová Fišáková, Martin Jones	82
HLINSKO (okr. Přerov)	Petr Škrdla	84
HRANICE (okr. Přerov)	Petr Škrdla, Miriam Nývltová Fišáková	86
MÍŠKOVICE (okr. Kroměříž)	Petr Škrdla	87
MOKRÁ-HORÁKOV (k. ú. Mokrý u Brna, okr. Brno-venkov)	Jiří Svoboda, Martin Frouz	89
NAPAJEDLA (okr. Zlín)	Petr Škrdla, Miriam Nývltová Fišáková, Daniel Nývlt	90
NUZÍŘOV (okr. Brno-venkov)	Petr Neruda, Zdeňka Nerudová	93
POPŮVKY (okr. Brno-venkov)	Martin Kuča	94
PŘEROV (k. ú. Předmostí u Přerova, okr. Přerov)	Miriam Nývltová Fišáková, Zdeněk Schenk	94
SOKOLNICE (okr. Brno-venkov)	Petr Neruda, Zdeňka Nerudová, Michal Šimandl	96
SPYTIHNĚV (okr. Zlín)	Petr Škrdla	97
ŠÍŠMA (okr. Přerov)	Zdeněk Schenk, Dalibor Figel	98
UHERSKÉ HRADIŠTĚ (k. ú. Jarošov u Uh. Hradiště, okr. Uherské Hradiště)	Petr Škrdla, Miriam Nývltová Fišáková, Martin Novák, Daniel Nývlt	98
ÚNANOV (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	100

NEOLIT

BÍLOVICE (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	101
BRNO (k. ú. Ivanovice, okr. Brno-venkov)	Karel Výška	101
BRNO (k.ú. Královo Pole, okr. Brno-město)	Petr Holub, Lenka Sedláčková	102
BRNO (k. ú. Starý Lískovec, okr. Brno-město)	Michal Přichystal	102
BŘEZOLUPY (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	103
IVANČICE (k. ú. Budkovice, okr. Brno-venkov)	Milan Salaš	104
DAMBOŘICE (okr. Hodonín)	Jaromír Šmerda	104
DOBŠICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	105
HLUBOKÉ MAŠŮVKY (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	105
HRADČANY-KOBEŘICE (k. ú. Kobernice, okr. Prostějov)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	105
HRADČOVICE (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Antonín Přichystal, Petr Škrdla	105
HULÍN (okr. Kroměříž)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	106
KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)	Miroslav Šmíd	106
KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	106
KUŘIM (okr. Brno-venkov)	Karel Výška	107
KUŘIM (okr. Brno-venkov)	Michal Přichystal	108
LELEKOVICE (okr. Brno-venkov)	Martin Kuča, Josef Kovář, Miriam Nývltová Fišáková, Antonín Přichystal	108
LIPNÍK NAD BEČVOU (k. ú. Loučka, okr. Přerov)	Arkadiusz Tajer	109
MAŠOVICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	109
OLOMOUC (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	109
OLŠANY U PROSTĚJOVA (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	109
OTROKOVICE (k. ú. Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín)	Jiří Kohoutek, David Parma	110
OTROKOVICE (k. ú. Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	110
PODOLÍ (okr. Brno-venkov)	David Parma	111
PODOLÍ (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	111
POPOVICE (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	112
POSTŘELMOV (okr. Šumperk)	Vladimír Goš, Jakub Halama	112
RYBNÍKY (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	114
STŘELICE (k. ú. Střelice u Brna, okr. Brno-venkov)	Michal Přichystal	114
ŠTÍTARY (okr. Znojmo)	Martin Kuča, Milan Vokáč	115
TEČOVICE (okr. Zlín)	Jana Langová	116
TOPOLNÁ (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	116
TRAPLICE (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla, Milan Vokáč	116
TUČAPY (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	117
ZLÍN (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	118
ZNOJMO (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	118

ENEOLIT

BEZMĚROV (okr. Kroměříž)	Arkadiusz Tajer	121
BOŘETICE (okr. Břeclav)	Petr Dvořák, Pavla Růžičková	121
BRNO (k. ú. Ivanovice, okr. Brno-město)	Karel Výška	122
BRNO (k. ú. Slatina, okr. Brno-město)	Petr Kos	122
BŘEZINA (okr. Vyškov)	Hana Dehnerová, Pavel Šlězár, Pavel Moš	122
BŘEZOLUPY (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Milan Vokáč, Petr Škrdla	123
BUČOVICE (k. ú. Kloboučky, okr. Vyškov)	Karel Výška	124
DĚTKOVICE (okr. Prostějov)	Miroslav Šmíd	124
DOBŠICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	125
HABROVANY (okr. Vyškov)	Zuzana Baarová	125
HABRŮVKA (okr. Blansko)	Jiří Svoboda	125
HLINSKO (okr. Přerov)	Zdeněk Schenk, Martin Kuča	126
HRADČANY-KOBEŘICE (k. ú. Kobernice, okr. Prostějov)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	127
HULÍN (okr. Kroměříž)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	127
KADOV (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	128
KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	128
KROMĚŘÍŽ (k. ú. Miňůvky, okr. Kroměříž)	Arkadiusz Tajer	129
KROMĚŘÍŽ (okr. Kroměříž)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	129
KUDLOVICE (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	129

KUŘIM (okr. Brno-venkov)	Martin Kuča, Tereza Sobolová	130
MAŠOVICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	130
OLOMOUC (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	131
OLOMOUC (k. ú. Řepčín, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	131
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	Miroslav Šmíd	131
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	Jakub Vrána	132
OLŠANY U PROSTĚJOVA (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	132
OTROKOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	132
OTROKOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek, David Parma	133
PAVLOV (okr. Břeclav)	Petr Kubín	133
POLEŠOVICE (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	133
PROSTĚJOV (okr. Prostějov)	Miroslav Šmíd	133
PROSTĚJOV (k. ú. Čechovice, okr. Prostějov)	Miroslav Šmíd	134
TROUBELICE (okr. Olomouc)	Jakub Vrána	134
TRSTĚNICE (okr. Znojmo)	Jan Knotek, Milan Vokáč	134
UHERSKÉ HRADIŠTĚ (k. ú. Míkovice nad Olšavou, okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Antonín Přichystal, Petr Škrdla	135
VESELÍČKO (k. ú. Veselíčko u Lipníka nad Bečvou, okr. Přerov)	Zdeněk Schenk	135
VEVERSKÉ KNÍNICE (okr. Brno-venkov)	Martin Kuča	136
DOBA BRONZOVÁ		
BRNO (k. ú. Slatina, okr. Brno-město)	Petr Kos	137
BUDKOVICE (okr. Brno-venkov)	Milan Salaš	137
ČERNOTÍN (okr. Přerov)	Marek Kalábek	138
DAMBOŘICE (okr. Hodonín)	Jaromír Šmerda	138
DOBŠICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	138
DOLANY (okr. Olomouc)	Karel Faltýnek, Pavel Moš, Pavel Šlězár	139
DRAŽŮVKY (okr. Hodonín)	Jaromír Šmerda	140
DRNOVICE (okr. Vyškov)	Zuzana Baarová	140
DYJE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	140
HABROVANY (okr. Vyškov)	Zuzana Baarová	140
HABROVANY (okr. Vyškov)	Marek Lečbych	141
HAVRANÍKY (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	141
HRADČANY-KOBEŘICE (k. ú. Kobeřice, okr. Prostějov)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	141
HRUŠOVANY NAD JEVIŠOVKOU (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	141
HULÍN (okr. Kroměříž)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	142
JIHLAVA (okr. Jihlava)	Stanislav Stuchlík	143
KROMĚŘÍŽ (okr. Kroměříž)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	143
LITOVEL (okr. Olomouc)	Pavel Šlězár	143
MEDLOV (okr. Olomouc)	Marek Kalábek	143
MĚNÍN (okr. Brno-venkov)	Michal Přichystal	144
MIKULOV (okr. Břeclav)	Petr Kubín	145
MIROSLAVSKÉ KNÍNICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	145
MOHELNICE (okr. Šumperk)	Jakub Halama	145
OLOMOUC (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	146
OLOMOUC (k. ú. Řepčín, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	146
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	Jakub Vrána	146
OLŠANY U PROSTĚJOVA (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	147
OTNICE (okr. Vyškov)	Marek Lečbych	147
OTROKOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	147
OTROKOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek, David Parma	147
PODOLÍ (okr. Brno-venkov)	Petr Kos	148
ROUSÍNOV (okr. Vyškov)	Michal Přichystal	148
ŠLAPANICE (okr. Brno-venkov)	David Parma	148
ŠLAPANICE (okr. Brno-venkov)	Petr Kos	149
TRAPLICE (okr. Uherské Hradiště)	Miroslav Novák	149
VIŠŇOVÉ (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	149
ZÁHLINICE (okr. Kroměříž)	David Parma	149
ZNOJMO (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	150

DOBA ŽELEZNÁ

BLAŽOVICE (okr. Brno-venkov)	Petr Kos, Karel Výška	153
BRNO (k. ú. Královo Pole, okr. Brno-město)	Petr Holub	153
DAMBOŘICE (okr. Hodonín)	Jaromír Šmerda	154
DOBŠICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	154
HABROVANY (okr. Vyškov)	Marek Lečbych	154
HRUBČICE (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	155
HRUŠKY (okr. Vyškov)	Petr Kos	155
HULÍN (okr. Kroměříž)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	155
CHARVÁTÝ (okr. Olomouc)	Vendula Vránová	155
KLIMKOVICE (okr. Nový Jičín)	Jindřich Hlas, Tereza Krasnokutská	156
KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	156
MAŠOVICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	156
MEDLOV (okr. Olomouc)	Marek Kalábek	157
MIROSLAV (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	157
MIROSLAVSKÉ KNÍNICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	157
MODRÁ (okr. Uherské Hradiště)	Miroslav Vaškových	157
MOHELNICE (okr. Šumperk)	Jakub Halama	158
OLBRAMICE (okr. Nový Jičín)	Jindřich Hlas, Tereza Krasnokutská	158
OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)	Jaroslav Peška, Filip Šrámek	158
OTROKOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	159
OTROKOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek, David Parma	159
PODIVICE (okr. Vyškov)	Pavel Fojtík, Mojmír a Radim Malečkoví	159
PROSTĚJOV (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	160
PŘESKAČE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	160
ROUSÍNOV (k. ú. Rousínov u Vyškova, okr. Vyškov)	Michal Přichystal	160
ŠLAPANICE (okr. Brno-venkov)	David Parma	160
ŠLAPANICE (okr. Brno-venkov)	Petr Kos	160
TULEŠICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	161
VIŠŇOVÉ (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	161
ZLÍN (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	162
ZNOJMO (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	162

DOBA ŘÍMSKÁ

DOBŠICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	163
DRNHOLEC (okr. Břeclav)	Jan Jílek, Joan Pinar, Milan Vokáč	163
HRUBČICE (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	164
KOBYLNICE (okr. Brno-venkov)	David Parma	164
MIROSLAV (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	164
MODRÁ (okr. Uherské Hradiště)	Miroslav Vaškových	165
NOVÝ ŠALDORF (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	165
OLOMOUC (k. ú. Řepčín, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	165
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	Vendula Vránová	166
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	Miroslav Šmíd	166
OTROKOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek, David Parma	167
PODOLÍ (okr. Brno-venkov)	Petr Kos	167
REŠICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	168
ROUSÍNOV (k. ú. Rousínov u Vyškova, okr. Vyškov)	Michal Přichystal	168
ŠLAPANICE (okr. Brno-venkov)	David Parma	168

STŘEDOVĚK A NOVOVĚK

BOHUSLAVICE (okr. Prostějov)	David Vích	169
BOHUŠOV (k. ú. Bohušov, okr. Bruntál)	Michal Zezula	169
BOUZOV (okr. Olomouc)	Hana Dehnerová	169
BRNO (okr. Brno-město)	Petr Holub, Václav Kolařík, David Merta, Marek Peška, Petr Polánka, Lenka Sedláčková, Dana Zapletalová, Antonín Zůbek	170
BRNO (k. ú. Tuřany, okr. Brno-město)	Petr Kos, Karel Výška	226

BRUMOV-BYLNICE (k. ú. Bylnice, okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	226
BRUSNÉ (okr. Kromčříž)	Dalibor Janiš, Jiří Kohoutek, Radim Vrla	227
DAMBOŘICE (okr. Hodonín)	Jaromír Šmerda	228
DRAŽŮVKY (okr. Hodonín)	Jaromír Šmerda	228
HLUČÍN (okr. Opava)	Hana Teryngerová	228
HODONICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	229
HOLUBICE (okr. Vyškov)	David Parma	229
HORNÍ BENEŠOV (okr. Bruntál)	Marek Kiecoň	229
HOSTĚRÁDKY-REŠOV (okr. Vyškov)	Karel Výška	230
HRADČANY-KOBEŘICE (k. ú. Kobeřice, okr. Prostějov)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	230
HULÍN (okr. Přerov)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	230
HUSTOPEČE (okr. Břeclav)	Michal Přichystal	230
HVOZD (okr. Prostějov)	Karel Faltýnek, Pavel Šlězár, Pavel Moš	231
JEMNICE (okr. Znojmo)	Petr Holub, David Merta	232
JESENÍK (okr. Jeseník)	Petr Kováčik, Petra Veselá	233
JEVIŠOVICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	234
JEVIŠOVKA (okr. Břeclav)	Petr Kubín	234
JIHLAVA (okr. Jihlava)	Petr Hejhal, Petr Hrubý	234
JIHLAVA (okr. Jihlava)	David Zimola	249
KARVINÁ (k. ú. Karviná-město, okr. Karviná)	Eva Drozdová, Michal Zezula	249
KARVINÁ (k. ú. Karviná-město, okr. Karviná)	Michal Zezula, Lukáš Gál	250
KLOPOTOVICE (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	250
KRALICE NA HANĚ (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	250
KRHOVICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	251
KRNOV (k. ú. Horní předměstí, okr. Bruntál)	Michal Zezula	252
KRNOV (okr. Bruntál)	František Kolář	252
KYJOV (okr. Hodonín)	Jaromír Šmerda	254
LITOVEL (okr. Olomouc)	Karel Faltýnek, Pavel Šlězár	254
LITOVEL (okr. Olomouc)	Pavel Šlězár	255
LUKÁ (k. ú. Březina, okr. Olomouc)	Miloš Hlava, David Vích	255
LUKOV (okr. Zlín)	Jana Langová	256
MAŠOVICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	256
MIKULČICE (okr. Hodonín)	Marian Mazuch	256
MIKULČICE (okr. Hodonín)	Lumír Poláček, Jaroslav Škojec, Petr Čáp	257
MIROSLAV (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	258
MIROSLAVSKÉ KNÍNICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	259
MISTRICE (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	259
MODRÁ (okr. Uherské Hradiště) Miroslav	Miroslav Vaškových	259
MODŘICE (okr. Brno-venkov)	Rudolf Procházka	259
MOHELNICE (okr. Šumperk)	Jakub Halama	260
MOKRÁ-HORÁKOV (k. ú. Mokrý, okr. Brno-venkov)	Petr Kos	260
MORAVSKÉ BUDĚJOVICE (okr. Třebíč)	Zdeněk Čižmář	261
MORAVSKÝ KRUMLOV (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	262
NOVÝ MALÍN (okr. Šumperk)	Hana Dehnerová, Vladimír Goš	263
OLOMOUC (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	263
OLOMOUC (k. ú. Řepčín, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	263
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	Vendula Vránová	264
OLOMOUC (k.u. Slavonín)	Jakub Vrána	264
OLOMOUC (k. ú. Olomouc-město, okr. Olomouc)	Hana Dehnerová, Petr Večeřa	264
OLOMOUC (k. ú. Olomouc-město, okr. Olomouc)	Richard Zatloukal	265
OLOMOUC (k. ú. Olomouc-město, okr. Olomouc)	Richard Zatloukal	266
OPAVA (k. ú. Opava-město, okr. Opava)	Michal Zatloukal	267
OPAVA (k. ú. Opava-město, okr. Opava)	František Kolář	268
OPAVA (k. ú. Opava-město, okr. Opava)	Marek Kiecoň	269
OSTRAVA (k. ú. Moravská Ostrava, okr. Ostrava)	Tereza Krasnokutská	269
OSTRAVA (k. ú. Moravská Ostrava, okr. Ostrava)	Marek Kiecoň	271
OTROKOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	271
PONĚTOVICE (okr. Brno-venkov)	David Parma	271
PROSTĚJOV (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	272

PŘEROV (okr. Přerov)	Aleš Drechsler, Rudolf Procházka,	274
	Zdeněk Schenk	
PŘESKAČE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	278
RAJHRADICE (okr. Brno-venkov)	David Parma	279
RATÍŠKOVICE (okr. Hodonín)	Lumír Poláček, Jaroslav Škojec	279
SUŠICE (okr. Přerov)	Dalibor Figel, Monika Slováčková	280
ŠLAPANICE (okr. Brno-venkov)	Petr Kos	281
ŠTERNBERK (okr. Olomouc)	Hana Dehnerová, Jan Grégr	281
ŠTERNBERK (okr. Olomouc)	Jakub Vrána	282
TELČ (okr. Jihlava)	Milan Vokáč, David Zimola	283
UHERSKÉ HRADIŠTĚ (okr. Uherské Hradiště)	Miroslav Vaškových	284
UHERSKÝ OSTROH (okr. Uherské Hradiště)	Dana Menoušková	285
VELKÉ KUNĚTICE (okr. Jeseník)	Jakub Vrána	285
VELKÉ LOSINY (okr. Šumperk)	Karel Faltýnek, Pavel Šlězár	286
VIDNAVA (okr. Jeseník)	Jakub Vrána	286
VIZOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	286
VRCHOSLAVICE (okr. Prostějov)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	287
VYSKYTNÁ NAD JIHLAVOU (okr. Jihlava)	David Zimola, Milan Vokáč	287
VYSOKÉ POLE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	288
VYŠKOV (okr. Vyškov)	Zuzana Baarová	289
ZLÍN (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	290
ZLÍN (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	291
ZNOJMO (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	291
ŽDÁR NAD SÁZAVOU (okr. Žďár nad Sázavou)	Martin Geisler	294

ZPRÁVY O ČINNOSTI

Jiří Doležel	SEZONA 2005 V ARCHEOLOGICKÉM ÚSTAVU AKADEMIE VĚD ČR, BRNO	297
Miloš Čižmář, Ivan Čižmář, Petr Kos, Jana Marečková	VÝSLEDKY LETECKÉHO SNÍMKOVÁNÍ ÚAPP BRNO NA MORAVĚ ZA ROK 2005	299
Rejstřík autorů		305

**PŘEHLED VÝZKUMŮ NA MORAVĚ A VE SLEZSKU
2005**

**OVERVIEW OF EXCAVATIONS IN MORAVIA AND SILESIA
2005**

**ÜBERSICHT DER GRABUNGEN IN MÄHREN UND
SCHLESISIEN 2005**

NEOLIT

NEOLITHIC

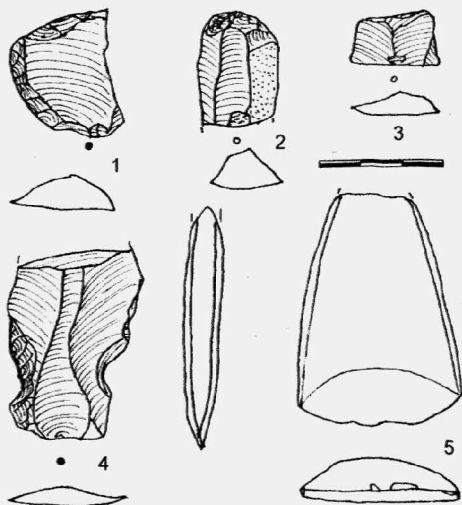
NEOLITHIKUM

BÍLOVICE (okr. Uherské Hradiště)

„Padělky u boru“. MMK. Sídliště. Povrchový průzkum.

Nová archeologická lokalita byla objevena v rámci povrchového průzkumu okolí Bílovic v poloze „Padělky u boru“. Naleziště je situováno na vrcholu temene, které vybíhá severním směrem z kóty „Lovisko“ (350 m). Vlastní lokalita leží nad soutokem Břežnice a Zlámaneckého potoka, poblíž vyústění Břežnice do Dolnomoravského úvalu (cca 2 km) v rozmezí nadmořských výšek 310–325 m.

Nálezový inventář je tvořen keramikou, štípanou, broušenou a ostatní kamennou industrií. Keramický materiál je nepočítaný a velmi nevýrazný. Okraj hrdla z hrncovitě nádob svědčí o příslušnosti ke kultuře s MMK. Surovinově pestrá a početná je skladba ŠKI. Převažuje silicit z glacienních sedimentů v počtu 14 ks (drobné vytěžené čepelové jádro, široký čepelový ústěp s protilehlými vruby – obr. 1:4, 6 ústěpů a 6× odpad), dále je zastoupen silicit krakovsko-čestochovské jury v počtu 3 ks (3 přelomené čepelky, z nichž dvě oboustranně), po 1 ks petrosilex ze silicitu (ústěp), rohovec typu KL I (drásadlo; obr. 1:1), čokoládový silicit (přelomená drobná čepelka, radiolarit (odpad), obsidián (ústěp s příčnou retuší) a část čepelky s příčnou retuší z červenavého medlovického porcelanitu (obr. 1:3). Dvanáct artefaktů bylo silně přepáleno a jejich původ je tudíž nejasný (čepelové škrabadlo – obr. 1:2, 2 přelomené čepelky, 3 ústěpy a 6× odpad). Broušená kamenná industrie je zastoupena pouze plochou kamennou sekerkou s uraženým tylem ze zelené břidlice typu Želešice (obr. 1:5), která tvarem a použitou surovinou odpovídá

Obr. 1. Bílovice. Výběr kamenné industrie. Bílovice. Steinindustrie (Auswahl).

dataci do kultury s MMK. Ostří je slabě poškozené a mírně vějířovitě, v průřezu symetrické. Směrem k týlu se artefakt zužuje. Industrii ještě doprovázejí dva úlomky porcelanitu a valoun se stopami užití na užší hraně, který je z červenohnědého prachovitého jílovce, který je znám z okolí Hluku (za určení suroviny u některých kamenných artefaktů děkuje A. Přichystalovi).

Terénní průzkum proběhl v rámci grantu GA AV ČR B8001203 a příspěvek vznikl díky projektům GAČR 404-05-0305, GAČR 404-05-H527 a výzkumnému záměru MSM 0021622427.

Martin Kuča, Petr Škrdla

Resumé

Bílovice (Bez. Uherské Hradiště). „Padělky u boru“. Mährische bemalte Keramik. Siedlung. Oberflächensammlung.

BRNO (k. ú. Ivanovice, okr. Brno-město)

Černohorská a Žilkova ul. Lnk, sídliště. Záchraný výzkum.

Při záchraném výzkumu na stavbě bytových a rodinných domů na ulicích Černohorská a Žilkova bylo mimo jiné (viz kap. Eneolit) objeveno vícefázové sídliště kultury s lineární keramikou (Lnk II). Naleziště je situováno SSZ od centra města Brna v trati „Díly“ na pomezí katastrálních území Ivanovic a Řečkovice (ZM ČR 1:10 000 list 24-32-19, 238:318, 296:323, 295:315, 284:313 mm od ZJ s. č.). Z jihu k němu těsně přiléhá zahrádkářská kolonie na ulici Žilkova v Řečkovicích. V rámci neolitického sídliště byly zachyceny pravděpodobně tři fáze osídlení lokality. Napovídá tomu jednak nerespektování polohy jednotlivých archeologických objektů a situací, jednak skladba nalezené keramiky, jež obsahuje delší časový úsek.

Na sídlišti bylo nalezeno několik desítek běžných sídlištních objektů, ať už zásobnic nebo hliníků, z nichž některé byly druhotně využívány jako výrobní objekty, jak o tom svědčí několik žárovišť nalezených ve stavebních jamách nebo v jejich těsné blízkosti.

Na zkoumané ploše byly zachyceny také konstrukční prvky minimálně tří neolitických velkodomů, ale vzhledem k situaci lze uvažovat o dalších tří až pěti totožných stavbách, které se s největší pravděpodobností nacházely v prostoru výzkumu nebo v jeho bezprostřední blízkosti. Nejlépe zachovaný pětiřadý nadzemní dům kúlové konstrukce měl rozměry minimálně 19 × 6,5 m a byl orientován SV-JZ směrem.

Další výzkum jižně od zkoumané plochy je plánován na rok 2006.

Karel Vyška

Resumé

Brno (Kataster Ivanovice, Bez. Brno-město), Černohorská u. Žiljkova Str. Linienbandkeramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

BRNO (k.ú. Královo Pole, okr. Brno-město)

Božetěchova 1. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při výstavbě nového posluchárenského komplexu FIT VUT v prostoru hospodářského dvora bývalého kartuziánského kláštera v Králově Poli bylo prozkoumáno pravěké a středověké (viz dále) osídlení tohoto prostoru (akce A101/2003).

Nejstarší osídlení zjištěné na lokalitě lze přiřadit lidu kultury s lineární keramikou. Jedná se o tři neinterpretovatelné zahloubené objekty. Další pravěké osídlení nebylo na lokalitě zachyceno, lze jej spíše očekávat východněji směrem k toku říčky Ponávky.

Božetěchova 2. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V rámci záchranné akce A029/2005 byly v prostoru nádvoří bývalého kartuziánského kláštera v Brně-Králově Poli zachyceny i pravěké nálezové situace.

Stejně jako při provádění archeologických výzkumů v nejbližším okolí (srov. např. Holub - Merta 2005; Holub 2002; Holub - Sedláčková 2005; Holub at al. 2002, 103-105) bylo i při výkopu kolektorů na nádvoří zachyceno osídlení kultury s lineární keramikou (obr. 2). Jde především o zachycenou část jámy, pravděpodobně hlínku, s.s.j. 110 na ploše 02, z níž byl vyzvednut keramický materiál náležející této kultuře (srov. obr. u hesla v kap. Doba laténská). Další pravěké nálezy byly získány odryváním holocenního půdního typu ve čtvrci 7 (s.j. 3131) a lze je taktéž zařadit do období kultury s lineární keramikou.

Petr Holub, Lenka Sedláčková

Literatura

- Holub, P. 2002: *Brno-Královo Pole, Božetěchova ul., výstavba areálu FEI VUT*. Nálezová zpráva č.j. 06/02 uložená v archivu spol. Archaia Brno o. p. s.
- Holub, P., Kováčik, P., Merta, D., Peška, M., Procházka, R., Zapletalová, D., Zúbek, A. 2002: Předběžné výsledky záchranných archeologických výzkumů v Brně v roce 2001, *Přehled výzkumů* 43, 71-114.
- Holub, P., Merta, D. 2005: Archeologické ohlednutí. In: *Cartusia Brunensis, Dějiny královopolského kláštera a jeho proměny v 21. století*. Brno, 85-92.
- Holub, P., Sedláčková, L. 2005: *Brno-Královo Pole, Božetěchova 1-3, výstavba areálu FIT VUT Brno*. Nálezová zpráva č. j. 27/05, uložená v archivu spol. Archaia Brno o. p. s.

Resumé

Brno (Kataster Královo Pole, Bez. Brno-město). Božetěchova Str. 1, LBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

Brno (Kataster Královo Pole, (Bez. Brno-město). Božetěchova Str. 2, Linienbandkeramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 2. Brno-Božetěchova ulice. Osídlení LnK: 1 - výzkum 2001(A145/2001), 2 - výzkum 2004/2005 (A101/2004), 3 - výzkum 2005 (A029/2005), 4 - výzkum 2006 (A006/2006).

Brno-Božetěchova Str. Siedlung der LBK: 1 - Ausgrabung 2001(A145/2001), 2 - Ausgrabung 2004/2005 (A101/2004), 3 - Ausgrabung 2005 (A029/2005), 4 - Ausgrabung 2006 (A006/2006).

BRNO (k. ú. Starý Lískovec, okr. Brno-město)

Západně od ulice Netroufalky. LnK. Sídliště, pohřeb na sídlišti. Záchranný výzkum.

V srpnu a září roku 2005 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno záchranný archeologický výzkum v severním cípu katastrálního území městské části Starý Lískovec při výstavbě nového sídla Moravského zemského archivu. Dotčený pozemek ve tvaru nepravidelného lichoběžníku o výměře cca 0,8 ha se nachází uprostřed neudržovaného prostoru mezi ulicemi Kamenice, Bítešská (tzv. Pražská radiála), Jihlavská a Netroufalky, na mírně k severovýchodu ukloněné plošině, která tvoří sedlo mezi Kamenným vrchem na západě a Červeným kopcem na východě. Zbývající obvod plošiny vymezují svahy na severu prudce spadající k řece Svatky, na jihu pozvolněji klesající k Leskavě, pravému přítoku Svatky. Přesná poloha lokality, rozkládající se v nadmořské výšce od 280 do 286 m, je na ZM ČR 1:10 000, list 24-34-04, určena body o souřadnicích 246:160, 245:149, 251:149, 255:155 a 255:160 mm od západní-jihní sekční čáry.

Uvnitř skryté plochy a v trase liniového výkopu pro dočasnou vodovodní přípojku od ulice Netroufalky bylo prozkoumáno celkem 398 archeologických objektů, představujících pozůstatky dlouhodobého osídlení vhodného místa nositeli kultury s lineární keramikou (od fáze Ib až po stupeň III, srov. Čížmář 1998). Za nejvýznamnější z nich lze označit necelě 3 m široký a až 1 m hluboký příkop s plochým dnem, který bez přerušení probíhal v délce skoro 60 m přibližně ve směru od SZ k JV přes jižní část zkoumaného prostoru. Na severovýchodní straně byl s odstupem přibližně 3 m doprovázen jednoduchým nesouvislým mělkým žlábkem, zatímco před jihozápadním okrajem příkopu se nacházel zhruba 15 m široký pruh, kde sídlištní jámy téměř chyběly (obr. 3). Na základě předběžné analýzy materiálu můžeme příkop datovat nejspíše do subfáze Ib2 (srov. Čížmář 2002, 178-179).

Mezi běžnými objekty početně převažovaly menší jámy, u nichž je obvykle obtížné určit původní účel. Zachyceny však byly i plošně rozsáhlé zahloubeniny nepravidelného půdorysu, které primárně sloužily k získávání hlíny (tzv. stavební jámy a hliníky). V jedné z těchto exploatačních jam byla objevena dětská kostra. Strukturu sídliště doplňují objekty hospodářského charakteru, a to obilní jámy a hliněné pece se dnem vyloženým kameny nebo zlomky podložek na drcení obilí. Navzdory vícefázovému osídlení je z celkového plánu patrné, že část objektů vytváří řady kolmé na osu příkopu, které jsou od sebe navzájem oddělené volnějšími prostorami, kde původně asi stály typické dlouhé nadzemní domy. Pozůstatky jejich kulové konstrukce se podařilo zachytit jen v jihozápadním a severovýchodním úseku zkoumaného území (obr. 3).

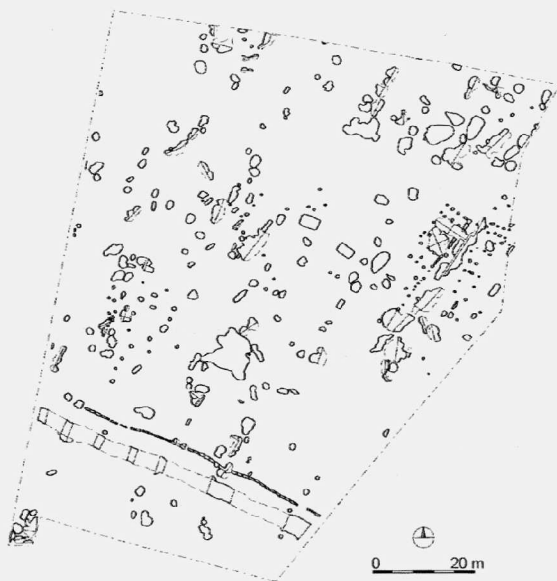
Zvláštní zmínku si zaslouží ještě 2 jámy obdélníkového půdorysu o rozměrech 3,8 × 2,6 m a 3,4 × 2 m s rovným dnem, umístěné přibližně uprostřed plochy. Na výskyt podobných útvarů na sídlišťích kultury s lineární keramikou na Moravě upozornil již Z. Čížmář (1999), který je považuje za „polozemnice“, plnící nejspíše určitou hospodářskou funkci.

Prozkoumaný úsek osady bezpochyby souvisí se staroneolitickým areálem, který byl v letech 1971, 1978 a 1989 zčásti odkryt při výstavbě západního přivaděče k dálnici D1, tzv. Pražské radiály, a budoucího panelového sídliště Nový Lískovec asi 150 m západně (Berkovec 2004; Geislerová 1980; 1996; Tichý 1972; Vitula 1993), jeho pokračování východním směrem naznačovaly výsledky povrchové prospekce (Kovárník 1984, 94). Vzhledem k tomu, že pozemek Moravského zemského archivu přímo nenavazuje na žádnou ze starších ploch a že výzkum z roku 1971 není možné přesně lokalizovat, je zatím obtížné ztotožnit nově zachycený příkop a palisádový žlábek (?) s dřívě objeveným ohrazením patrně oválného půdorysu (Berkovec 2004, 91–92, mapa 11; Geislerová 1996, obr. 3). Na základě polohy přibližně uprostřed tohoto oválu i směru se za současného stavu poznání přikláníme k možnosti příčného rozdělení ohrazeného prostoru (srov. Berkovec 2004, 91, mapa 11:B).

Michal Přichystal

Literatura

- Berkovec, T. 2004: *Ohrazené areály kultury s lineární keramikou na Moravě (I). Brno-Nový Lískovec. Pod Kamenným vrchem*. ARF 5. Olomouc.
- Čížmář, Z. 1998: Nástin relativní chronologie lineární keramiky na Moravě (poznámky k vývoji výzdobného stylu), *Acta Musei Moraviae*, Sci. soc. 83, 105–139.
- Čížmář, Z. 1999: Několik poznámek k existenci polozemnic v kultuře s lineární keramikou, *Pravěk NŘ* 1998/8, 103–113.
- Čížmář, Z. 2002: Keramika z pohřebiště v „Široké u lesa“. In: V. Podborský a kol.: *Dvě pohřebiště neolitického lidu s lineární keramikou ve Vedrovicích na Moravě*. Brno, 151–186.
- Geislerová, K. 1980: Záchraný výzkum na neolitickém sídlišti u Nového Lískovce (okr. Brno), *Přehled výzkumů* 1978, 9–10.
- Geislerová, K. 1996: Neolitické osídlení s příkopem v Brně-Novém Lískovci, *Pravěk NŘ* 1994/4, 17–41.
- Kovárník, J. 1984: Terénní archeologický průzkum na jižní a jihozápadní Moravě, *Přehled výzkumů* 1982, 94–100.

Obr. 3. Brno-Starý Lískovec. Celkový plán zkoumané plochy.

Brno-Starý Lískovec. Gesamtplan der untersuchten Fläche.

Tichý, R. 1972: Neolitické osídlení u Brna-Lískovce (okr. Brno), *Přehled výzkumů* 1971, 34–35.

Vitula, P. 1993: Záchraný výzkum neolitických, eneolitických a halštatských objektů na katastrech Starého a Nového Lískovce (okr. Brno-město), *Přehled výzkumů* 1989, 112–113.

Resumé

Brno (Kataster Starý Lískovec, Bez. Brno-město). Westlich von der Netroufalky Str. Linienbandkeramik. Siedlung, Bestattung in der Siedlung. Rettungsgrabung.

BŘEZOLUPY (okr. Uherské Hradiště)

„Pastviško“. LnK, MMK (?). Sídlíště. Povrchový průzkum.

Na temeni, které vybíhá jižním směrem z kóty Hájniny (346 m) do údolí Březnice, byla reidentifikována neolitická lokalita. Znána je ze sběrů V. Hobla, V. Hrubého a I. L. Červinky (náleзовá zpráva v archivu AÚ AV ČR Brno, č. j. 2736/46, 173/47, 842/47, 1132/55). Nadmořská výška se pohybuje v rozmezí 305–320 m.

Ze sídliště pocházejí nevýrazné zlomky keramiky LnK a MMK? (je s velkou pravděpodobností uváděna dříve; náleзовá zpráva v archivu AÚ AV ČR Brno, č. j. 847/47) a štipaná kamenná industrie: čepelové jádro se změněnou orientací (přepálený silicit), reziduum jednopodstavového čepelového jádra (silicit krakovsko-čestochovské jury – KČJ), oboustranné škrabadlo (KČJ), oboustranné přelomená čepel (přepálený silicit), zlomek čepelky (obsidián), ústěp (přepálený silicit z glacienních sedimentů), 3× odpad (KČJ, 2 přepálené artefakty) a zlomek porcelanitu bez jasných stop opravování.

Jedná se o strategickou výšinnou polohu, která umožňuje kontrolu údolí potoka Březnice. Na protilehlém břehu Břez-

nice se nachází další sídliště lidu s MMK v poloze „Čertoryje“ (Kuča – Vokáč – Škrdla 2005, 215–219).

Pod „Čertoryjí“. Pravěk. Ojedinelé nálezy. Povrchový průzkum

Na úpatí výšinné polohy „Čertoryje“ (viz výše) byl nalezen fragment keramiky a drobná přelomená čepelka pravděpodobně ze SGS. Tyto ojedinelé nálezy lze rámcově datovat do staršího pravěku.

Terénní průzkum proběhl v rámci grantu GA AV ČR B8001203 a příspěvek vznikl díky projektům GAČR 404-05-0305 a GAČR 404-05-H527.

Martin Kuča, Petr Škrdla

Literatura

Kuča, M., Vokáč, M., Škrdla, P. 2005: Březolupy (okr. Uherské Hradiště), *Přehled výzkumů* 46, 215–219.

Resumé

Březolupy (Bez. Uherské Hradiště). „Pastvisko“. LBK, Mährische bemalte Keramik (?). Oberflächensammlung.

Březolupy (Bez. Uherské Hradiště). Unter „Čertoryje“. Vorgeschichte. Einzelfunde. Oberflächensammlung.

IVANČICE (k. ú. Budkovice, okr. Brno-venkov)

Pod „Holým kopcem“. MMK. Sídliště. Povrchový sběr.

Na podzim roku 2004 objevil Petr Fiala z Ivančic při terénní prospekci na severozápadním okraji Krumlovského lesa dosud neznámé pravěké sídliště. Lokalita se nachází v jižní části katastru Budkovice na severozápadně exponované pravobřežní terase Rokytné mezi dvěma jejími drobnými bezejmennými pravobřežními přítoky východně od železniční tratě pod výraznou výšinnou polohou „Holý kopec“. Na mapě 1:10 000, listu 24-34-16, lze sídlištní plochu přibližně vymežit následujícími souřadnicovými body Z s. č. – J s. č.: 210 mm – 31 mm, 216 mm – 46 mm, 230 mm – 41 mm, 225 mm – 21 mm.

V průběhu roku 2005 byla během opakovaných návštěv povrchovými sběry shromážděna početná nálezová kolekce, v níž jsou zastoupeny keramické zlomky (38 ks) a především kamenné, broušené (15 ks) i štípané (47 ks) artefakty. Keramiku lze podle několika zlomků okrajů a zlomků s výčnelky připisat mladšímu stupni kultury s moravskou malovanou keramikou. V broušené industrii dominují zlomky plochých sekerek ze zelených břidlic, jediný celý exemplář představuje menší sekerku trapezovitého tvaru s téměř symetrickým profilem a podbroušeným ostřím. Ze tří vrtných broušených artefaktů je nejpozoruhodnější a neúplnějším drobnějším sekeromlat s otupeným břitem, který byl přelomen v provrtu a na jehož těle se pod lomovou plochou se zbytkem původního provrtu nachází nedokončený druhotný provrt. Surovinou v nálezovém souboru nejpočetnějších štípaných artefaktů (především neretušovaných ústěpů, jader a jejich rezi-đů, vzácněji neretušovaných čepelí) jsou místní rohovce typu Krumlovský les. Nově zjištěné sídliště u Budkovic tak rozmnžuje počet dosud známých lokalit mladšího stupně MMK v oblasti Krumlovského lesa, zatím však zjišťovaných zejména na jeho východním úbočí, jejichž existenci zde lze

spojovat se zahájením těžby místních rohovců právě v tomto horizontu (Oliva 2001; 2002, 158–161).

Milan Salaš

Literatura

Oliva, M. 2001: Sídliště lidu s moravskou malovanou keramikou v okolí Krumlovského lesa a jejich štípané industrie. In: *Otázky neolitu a eneolitu našich zemí. Sborník referátů z 18. pracovního zasedání badatelů pro výzkum neolitu a eneolitu Čech, Moravy a Slovenska Mostkovice 14.–17. září 1999*. Pravěk Supplementum 8. Brno, 197–231.

Oliva, M. 2002: Těžní jámy, rondely, hradiska jak se to rýmuje? In: E. Neustupný (ed): *Archeologie nenalézaného. Sborník přátel, kolegů a žáků k životnímu jubileu Slavomila Vencla*. Plzeň – Praha, 153–186.

Resumé

Ivančice (Kataster Budkovice, Bez. Brno-venkov). Mährische bemalte Keramik. Siedlung. Oberflächensammlung.

DAMBOŘICE (okr. Hodonín)

„Kluče“. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V souvislosti s další etapou pokládky plynovodního potrubí byla v předchozím roce Masarykovým muzeem v Hodoníně na zkoumané polykulturní lokalitě v poloze Kluče (jihozápadní svah mírně terénní vyvýšeniny v nadmořské výšce 230–240 m) v červenci 2005 zdokumentována část objektu kultury s moravskou malovanou keramikou (mimo několik dalších archeologických pozůstatků – viz kap. Doba bronzová, Středověk a novověk). Poloha nově zjištěných objektů je na ZM ČR 1 : 10 000, kladový list 24-43-24, určena bodem o souřadnicích 389/308 mm od Z/J s. č. Výkopem v silné nadložní vrstvě dosahující mocnosti až 180 cm se podařilo rozlišit poměrně rozsáhlou jámu o zachovaném maximálním rozměru 380 cm obsahující zlomky keramiky, kamenů a zvířecích kostí, zřejmě hliník, jehož nepravidelné dno bylo zahlobeno již jen 10–15 cm do sprásového podloží.

„Vysoká“. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V průběhu měsíce září a října 2005 probíhal záchranný archeologický výzkum na svahu východního výběžku terénní vyvýšeniny Vysoká, který byl vyvolán rozšiřováním stávající panelové plochy pro vrty. Nově zjištěnou polykulturní sídlištní polohu v nadmořské výšce 245 m nad nles již zaniklým levým přítokem potoka Salajka, identifikovanou na ZM ČR 1 : 10 000, kladový list 24-43-24, bodem o souřadnicích 381/347 od Z/J s. č., dokládá existence tří objektů kultury s moravskou malovanou keramikou a dvou objektů horákovské kultury (viz kap. Doba železná). Starší sídlištní fázi reprezentují mimo jedné menší kruhové jámy s mírně směrem ke dnu rozšířenými stěnami a nepočtenými keramickými fragmenty především dva hliníky s nepravidelným dnem o velké kubatuře a s množstvím nálezů keramiky, mazanice, zvířecích kostí a kamenů, včetně ojedinelých kousků štípané i broušené industrie.

Jaromír Šmerda

Resumé

Dambořice (Bez. Hodonín). „Kluče“. Mährische bemalte Keramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

Dambořice (Bez. Hodonín). „Vysoká“. MBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

DOBŠICE (okr. Znojmo)

Brněnská ul. Neolit. Sídliště. Záchraný výzkum.

Na trase rekonstrukce kanalizace města Znojma (ISPA) se podařilo podél ulice Brněnská v trati Léry zachytit kulturní vrstvu o síle až 50 cm a jeden větší zahloubený objekt, který spadá podle zlomku keramiky pouze rámcově do období neolitu.

Zdeněk Čížmář

Resumé

Došice (Bez. Znojmo). Brněnská Str. Neolithikum. Siedlung. Rettungsgrabung.

HLUBOKÉ MAŠŮVKY (okr. Znojmo)

„Nivy“. MMK Ib (Lengyel I). Sídliště. Opevnění. Záchraný výzkum.

Na trase výkopu prodloužení kanalizace, v prostoru polní cesty byl zachycen průběh příkopu MMK Ib (Lengyel I) a další objekt v jeho těsné blízkosti.

Zdeněk Čížmář

Resumé

Hluboké Mašůvky (Bez. Znojmo). „Nivy“. Mährische bemalte Keramik Ib (Lengyel I). Siedlung. Befestigung. Rettungsgrabung.

HRADČANY-KOBEŘICE (k. ú. Koberice, okr. Prostějov)

„Hůrka“. LnK. Sídliště. Záchraný výzkum.

V souvislosti s rozšiřováním těžby v kamenolomu byla provedena skrývka ornice. Při této příležitosti byl proveden záchraný archeologický výzkum. Lokalita je na mapě ZM ČR 1 : 10 000, kladový list 24-42-02, identifikována těmito koordináty – 282:300; 300:367; 280:370 a 300:345 mm od Z/J sekční čáry. Lokalita se nachází na skalnaté výrazné vyvýšenině, která je dominantou kraje. Úpatí se nachází ve výšce 250 m n. m. a vrchol ve výšce 272 m n. m. Skalnaté podloží je překryto 0,5–2,0 m mocnou vrstvou sprašových púd. Nad ní se nachází cca 0,3 m ornice. Pravěké osídlení bylo prozkoumáno na plošině, která se nachází na vrcholu kopce. Prozkoumáno bylo celkem 49 sídelních objektů. Jen 11 objektů obsahovalo keramiky, z nichž 2 spadají do fáze IIb LnK.

Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška

Resumé

Hradčany-Koberice (Kataster Koberice, Bez. Prostějov). „Hůrka“. Linienbandkeramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

HRADČOVICE (okr. Uherské Hradiště)

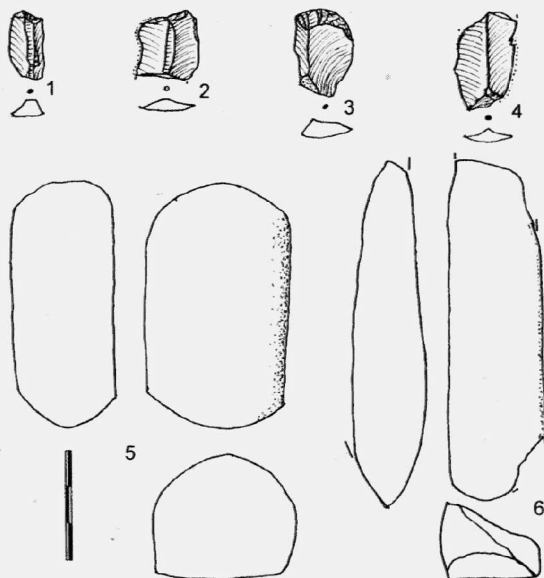
„Maršovice“. LnK. Sídliště. Povrchový průzkum.

V rámci povrchové prospekce Uherskohradištska byla identifikována nová neolitická lokalita v poloze „Maršovice“ na katastru Hradčovic. Naleziště je situováno na ostrožně, která je jakoby ukryta v závěru údolí Hradčovického potoka, přibližně 2,5 km od údolí Olšavy. Nadmořská výška lokality se pohybuje v rozmezí 296–300 m.

Z terénního průzkumu pochází několik nevýrazných zlomků keramiky a kamenná štěpaná a broušená industrie. Keramika nemá průkazné chronologické znaky, avšak podle charakteristické hmoty s organickou příměsí hrubších jedinců a jemně plavené u tenkostěnného materiálu lze lokalitu spolehlivě datovat do kultury s lineární keramikou. Odpovídá tomu i charakter kamenné industrie. Dva fragmenty broušené kamenné industrie pocházejí z kopytovitých klínů. Masivnější zlomek (obr. 4:5) pravděpodobně z metabazitu (zelené břidlice) typu Podjízeří (magnetická susceptibilita činí $0,50 \times 10^{-3}$ SI jednotek) je oboustranně otupen nejspíš k sekundárnímu účelu. Druhý artefakt je rovněž poškozen a podélně přelomen. Jedná se o precizně vybroušený štíhlý kopytovitý klín (obr. 4:6) vyrobený ze zelené břidlice typu Želešice (magnetická susceptibilita činí $9,01 \times 10^{-3}$ SI jednotek). Štěpaná kamenná industrie je zastoupena 5 kusy: nehtové škrabadlo z rohovce typu Krumlovský les, varieta I (obr. 4:3), drobné úzké čepelové škrabadlo z lokálního rohovce typu Krumlovský les (obr. 4:1), čepelový artefakt se srpovým leskem z radiolaritového rohovce (obr. 4:4), přelomená čepel s příčnou retuší z přepáleného radiolaritového rohovce (obr. 4:2) a větší úštěp z limnosilicitu (?).

Příspěvek vznikl v rámci projektu výzkumného záměru MSM 0021622427 a v rámci grantu GAČR 404-05-H527.

Martin Kuča, Antonín Přichystal, Petr Škerdla

Obr. 4. Hradčovice. Výběr kamenné industrie. Hradčovice. Steinindustrie (Auswahl).

Resumé

Hradčovice (Bez. Uherské Hradiště). „Maršovce“. Linienbandkeramik. Siedlung. Oberflächensammlung.

HULÍN (okr. Kroměříž)

„U Isidorka“. LnK. Sídliště. Záchraný výzkum.

V rámci výzkumu dálnice D1 byla v místech MÚK Hulín – západ (podrobná charakteristika lokality – viz kap. Doba bronzová) prozkoumána malá část sídliště LnK. Nece-
lých 10 objektů (nepravidelné exploatační jámy) bylo zachyceno při S hranici osídlení v JZ části lokality. Z výplně jam pochází menší množství typické jemně plavené keramiky zdobené notovými značkami, mazanice, štípaná industrie a kamenné artefakty.

Tomáš Berkevec, Jaroslav Peška

Resumé

Hulín (Bez. Kroměříž). „U Isidorka“. Linienbandkeramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

KRALICE NA HANĚ (okr. Prostějov)

„Kralický háj“. LnK. Sídliště. Pohřebiště.

V měsíci červenci a srpnu 2005 proběhl další z výzkumů v prostoru průmyslové zóny města Prostějova, jehož úkolem bylo prozkoumání a zdokumentování archeologických objektů na ploše určené k výstavbě tovární haly a kanceláří firmy Windmüller & Hölscher Czech, spol. s r. o.

V prostoru průmyslové zóny města Prostějova se jedná o již čtvrtou prozkoumanou plochu (Buderus, HOPI, DOCO), přičemž počet registrovaných a zdokumentovaných objektů překročil hranici jednoho tisíce.

Nepoškozené archeologické situace se dochovaly pouze na JV okraji skryté plochy a částečně i SZ od ní (plocha B), protože podstatná část stavbou dotčené plochy byla ve druhé polovině 15. a počátkem 16. století poznamenána výstavbou rozsáhlých rybníků v blízkosti někdejší Staré Vsi u Prostějova. Z dosavadních výzkumů prováděných na ploše průmyslové zóny vyplývá, že právě jeden z nich se nacházel na jejím severním až severovýchodním okraji. Do této oblasti směřovala většina drobných vodotečí a kanálů odkrytých dosavadními výzkumy. Výzkum ukázal, že intenzita pravěkého osídlení tímto směrem sice slábne, ale zejména ve starší době železné se dostává až do blízkosti říčky Valové, která nepochybně hrála důležitou roli při osídlení místa. Dokladem toho jsou i aktuálně prozkoumané objekty kultury platěnické. Vedle celé řady jam kruhového půdorysu se zbytky dřevěných kúlů, indikujících středověké vodní dílo, byly získány doklady o osídlení z pozdní, ale především mladší doby kamenné (LnK, MMK a KKK). Objevem mimořádného významu byla část birituálního pohřebiště kultury s lineární keramikou (obr. 5), situovaného na severním okraji někdejšího rozsáhlého sídliště. Na přelomu jejího prvního a druhého stupně byli zesnulí pohřbíváni v obdélných či oválných hrobových jámách, přičemž praktiky pohřebního ritu odpovídají dosud známým skutečnostem z jiných moravských pohřebišť tohoto období. Ve II. stupni LnK. Zbytky kremace a pohřební výbavy byly ukládány do mělkých jamek zapuštěných 30–40 cm

Obr. 5. Kralice na Hané. Areal firmy Windmüller & Hölscher Czech, spol. s r. o. Hrob č. 40 – kultura s lineární keramikou.
Kralice na Hané. Areal der Firma Windmüller & Hölscher Czech, spol. s r. o. Grab Nr. 40 – Linienbandkeramik.

do země. V několika žárových hrobech byly nalezeny i hrušky červeného barviva. Jedná se o vůbec první ověřené žárové pohřebiště kultury s lineární keramikou na území České republiky.

Miroslav Šmíd

Résumé

Kralice na Hané (Bez. Prostějov). „Kralický háj“. Linienbandkeramik. Siedlung. Gräberfeld (Skelett- u. Brandgräber). Rettungsgrabung.

KRALICE NA HANĚ (okr. Prostějov)

„Kralický háj“. LnK (IIb, III). Sídliště. Záchraný výzkum.

V průběhu záchranného archeologického výzkumu souvisejícího s výstavbou logistického areálu firmy Spedition Feico s.r.o. v průmyslové zóně města Prostějova, parc. č. 343, k.ú. Kralice na Hané, bylo na skryté ploše o výměře téměř 5000 m² prozkoumáno a zdokumentováno celkem 712 sídlištních objektů.

V těsné blízkosti místa výzkumu bylo již dříve realizováno několik rozsáhlých plošných odkrytí, a to při stavbě logistického centra společnosti HOPI, s.r.o. (Šmíd 2004a),

sídla firmy Buderus (Šmíd 2004b), skladovacího objektu DOCO International (Fojtík 2005), které poukázaly na velmi výrazné pravěké a raně historické osídlení v prostoru tzv. „Kralického háje“, tj. průmyslové zóny města Prostějova.

Území s archeologickými nálezy se nachází v prostoru Romžské nivy (Demek a kol. 1987, 438), která je součástí Prostějovské pahorkatiny (ibid., 421). Ta tvoří západní část Hornomoravského úvalu (ibid., 202). Místo výzkumu je pak situováno na pravém břehu říčky Valové, 750 m jižním směrem od soutoku Romže s Hloučelou a jeho nadmořská výška se pohybuje kolem 210 m. Na ZM ČR 1 : 10 000, list 24-24-13, místo výzkumu vymežíme polygonem o souřadnicích 144:357, 159:355, 155:360 a 145 mm od Z s.č.:362 mm od J s.č.

Převážná část zjištěných objektů patří velmi rozsáhlému sídlišti nejmladšího vývojového úseku kultury s keramikou lineární, kdy již část materiálu nese výrazné projevy železovské skupiny a šareckého stupně (podle Čizmář 1998); mimo běžné jámy bylo zachyceno též několik stavebních komplexů neolitických domů (obr. 6). Prokopaná část osady nejstarších zemědělců poskytla nejen bohatou kolekci keramiky, štipané a broušené industrie, ale například též torzo hliněné antropomorfní plastiky (?) s charakteristickým železovským dekorem. Dominantní postavení však bezpochyby náleží fragmentu nádoby s plastikou lidského obličeje, který je – vedle zlomků z Mohelnice na Šumpersku (Tichý 1958) a jeskyně Koňská jáma v Moravském krasu (Matoušek – Jenč – Peša 2005, 183–187 nebo Skutil 1962) – teprve třetím bezpečně registrovaným exemplářem pocházejícím z geografického prostoru Moravy. Uvedený nález zřetelně dokládá silné vazby populace mladšího stupně kultury s lineární keramikou na oblast jihozápadního Slovenska (tj. hlavní součást mateřského území železovské kultury), které se tak zřejmě neomezuje jen na sféru materiální, ale pronikají i do sféry duchovní (k mýtům raně neolitické populace obecně, např. Pavlů 1966).

Pavel Fojtík

Literatura

- Čizmář, Z. 1998: Nástin relativní chronologie lineární keramiky na Moravě (Poznámky k vývoji výzdobného stylu). *Acta Musei Moraviae*, Sci. soc. 83, 105–139, Brno.
- Demek, J. a kol. 1987: *Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny*. Praha.
- Fojtík, P. 2005: Kralice na Hané (okr. Prostějov). *Přehled výzkumů* 46, 220–221, 233, 260, 286–287.
- Matoušek, V. – Jenč, P. – Peša, V. 2005: *Jeskyně Čech, Moravy a Slezska s archeologickými nálezy*. Praha.
- Pavlů, I. 1966: Early „myths“ relating to the neolithic society. *Archeologické rozhledy* 18, 700–717.
- Skutil, J. 1962: Nálež figurální plastiky na volutové keramice z jeskyně Koňské jámy v Moravském krasu. *Přehled výzkumů* 1961, 33–37.
- Šmíd, M. 2004a: Kralice na Hané (okr. Prostějov). *Přehled výzkumů* 45, 126–127.
- Šmíd, M. 2004b: Kralice na Hané (okr. Prostějov). *Přehled výzkumů* 45, 169–170.

Obr. 6. Kralice na Hané. Půdorys neolitického domu nadzemní kùlové konstrukce.

Kralice na Hané. Grundriss des neolithisches Pfostenhauses.

Tichý, R. 1958: Anthropomorfní nádoby z Mohelnice n. Mor. a jiné poznámky k volutové keramice. *Památky archeologické* 49, 1–14.

Resumé

Kralice na Hané (Bez. Prostějov). „Kralický háj“. Linienbandkeramik (Phase IIb u. III). Siedlung. Rettungsgrabung.

KUŘIM (okr. Brno-venkov)

Knínická ul. Lnk, sídlišť. Záchraný výzkum.

Při záchraném výzkumu na stavbě provozního areálu firmy MCAE Systems v trati „Podhonky“ na Knínické ulici bylo objeveno sídlišť kultury s lineární keramikou. Naleziště je situováno JZ od centra města Kuřimi v trati „Podhonky“. (ZM ČR 1 : 10 000 list 24-32-13, 413:341, 417:343, 415:338, 419:336 mm od Z/J s. č.). Z JV k němu těsně přiléhá komunikace č. 386 vedoucí do Moravských Knínic. Většina archeologických objektů byla zachycena v prostoru „provozní budovy MCAE Systems“, další pak v ploše „vnitroareálové komunikace“. V liniových výkopech souvisejících se stavbou se nepodařilo zachytit žádné archeologické situace.

V průběhu výzkumu se podařilo prozkoumat celkem 14 zahloubených sídlišťních objektů. Na základě získaných keramických zlomků bylo 11 objektů datováno do kultury s lineární keramikou. Ostatní jámy nebylo možné z důvodu absence průkazných nálezů jednoznačně chronologicky zařadit, pravděpodobně však pocházejí ze stejného období. Nově zjištěné archeologické situace rozšiřují poznání o sídlišti kultury s lineární keramikou objeveném v roce 2003 při průzkumu liniových výkopů souvisejících se stavbou Prodejní, provozní a správní sídlo Dahlhausen CZ (Přichystal 2004).

Karel Vjška

Literatura

Přichystal 2004: Kuřim (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 45, 127

Resumé

Kuřim (Bez. Brno-venkov), Knínická Str. Linienbandkeramik, Siedlung. Rettungsgrabung.

KUŘIM (okr. Brno-venkov)

„Za kostelem“ a „Klín u Jinačovic“. MMK. Sídliště. Záchraný výzkum.

V červnu až listopadu roku 2005 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno záchraný archeologický výzkum v jihozápadní části katastrálního území obce Kuřim při II. a III. etapě výstavby městského golfového hřiště Brno-Jinačovice. Budované hřiště o rozloze 1 049 375 m² se nachází po obou stranách údolí bezejmenného levého přítoku Kuřimky, na nezalesněných pozemcích rámcově ohraničených silnicí z Kuřimi do Jinačovic a lesními porosty Kuřimské hory. Sledované ctapy představovaly přibližně severní dvě třetiny celkové plochy s 1. a 3. devítkou jamek (jamky 1 až 9 a 19 až 27) a jamkami akademie (jamky 1 až 6). Archeologicky významné situace byly zaznamenány jednak v jihovýchodním úseku dotčeného prostoru, v trati „Za kostelem“ (severozápadně až jihozápadně od greenu jamky 1), jednak na protější straně údolí, v trati „Klín u Jinačovic“ (mezi jamkami akademie a v příjezdové komunikaci). Přesná poloha první lokality, situované ve střední části jihozápadního svahu Kuřimské hory v nadmořské výšce od 330 do 333 m, je na ZM ČR 1 : 10 000, list 24-32-14, určena body o souřadnicích 33:182, 46:183, 40:195 a 37:194 mm od západní:jižní sekční čáry. Rozsah druhé lokality, ležící na opačné, k severovýchodu skloněné straně údolí v nadmořské výšce od 298 do 322 m, vymezují na ZM ČR 1 : 10 000, list 24-32-13, body o souřadnicích 461:156, 468:149, 472:195 a 463:195 mm od západní:jižní sekční čáry.

Na obou místech bylo prozkoumáno dohromady 15 sídlištních objektů. Ve všech případech, kdy se podařilo získat z jejich výplní chronologicky citlivý materiál, je možné zařazení ke kultuře s moravskou malovanou keramikou.

Michal Přichystal

Resumé

Kuřim (Bez. Brno-venkov). „Za kostelem“ u „Klín u Jinačovic“. Mährische bemalte Keramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

LELEKOVICE (okr. Brno-venkov)

„Hrad“. MMK. Sídliště. Systematický výzkum.

Při systematickém výzkumu hradu Lelekovice v letech 1984–1990 (Unger 1999) bylo v prostoru jádra hradu získáno i určité množství neolitických artefaktů datovatelných do stupně MMK II. Neolitické osídlení tétoho stupně bylo následně potvrzeno i nálezy získanými při sondážním výzkumu předhradí v roce 1989 (Unger 1993; Kovář v tisku) a nejnověji i plošným výzkumem předhradí z let 2002–2004 (Unger 2003).

Doklady neolitického osídlení lokality se omezují na keramiku, kamennou štípanou a broušenou industrii. U části nálezů z jádra hradu není vyloučena možnost jejich druhotného použití ve středověku (Unger 1999, 15, obr.4).

Z ojediněle získaných zlomků keramiky, jako jsou fragmenty mís na nožce, okraje mís se zesílenými plecemi, výčnělek typu sovi hlavička, se dá zdejší neolitické osídlení přiřadit II. stupni lidu s moravskou malovanou keramikou.

Kamennou štípanou industrii tvoří celkem 65 kusů. Z petrografického rozboru vyplývá, že dominuje rohovec typu Krumlovský les (KL), varieta II (20 ks), dále je zastoupen rohovec typu Stránská skála (16 ks), rohovec typu Olomučany (8 ks), KL I (6 ks), KL III (3 ks), spongolit (2 ks), křišťál (2 ks), přepálený silicit (2 ks), přepálené rohovce typu KL III, typu Olomučany a moravského jurského rohovce (po 1 ks), rohovcová brekcie event. typ Stránská skála (1 ks), křemičitá zvětralina serpentinitu (?) a moravský jurský rohovec (po 1 ks). Specifikem tohoto souboru je absence importů ze severu, jako jsou silicity glacienních sedimentů či polského silicitu typu čokoláda, které se pravidelně vyskytují v celcích II. stupně MMK na jižní a jihozápadní Moravě. Výrazný je výskyt úštěpů a odpadu, méně jader, čepelových polotovarů a nástrojů. Nástroje reprezentují pouze čepele s vkleslou, příčnou a boční retuší.

Broušená kamenná industrie sestává ze 3 exemplářů. Jedná se např. o kopytovitý klín o délce 10,2 cm z metabazitu (zelené břidlice) typu Podjizeří, který mohl být užit i jako hromový kámen ve středověku, dále tylová část sekeromlatu přeraženého v provrtu z amfibolického dioritu a kamenný vývrtek z dioritového porfyritu. Obě poslední zmíněné suroviny pocházejí z metabazitové zóny brněnského masivu (Vokáč – Kuča – Přichystal v tisku).

V osteologickém materiálu byl identifikován tur domácí (*Bos primigenius f. taurus*), prase domácí (*Sus scrofa f. domestica*), ovce/koza (*Ovis/Capra*). Nepřímo je doložen i pes domácí, a to z ohryzu holenní kosti prasete. Z divokých druhů zvířat byl identifikován divoký kůň (*Equus caballus*). Divoký kůň v neolitu se nachází na sídlištních velmi vzácně, zřejmě nebyl často loven, tak jak tomu bylo v paleolitu. Kůň divoký ukazuje na poměrně otevřenou krajinu v době neolitu v okolí Lelekovic.

Zpracování výzkumu proběhlo v rámci grantu GAČR 404-05-H527.

Martin Kuča, Josef Kovář, Miriam Nývltová Fišáková, Antonín Přichystal

Literatura

- Kovář, J. v tisku: *Lelekovické předhradí podle výzkumu z roku 1989*. Pravěk Supplementum.
- Unger, J. 1993: *Lelekovice, okr. Brno-venkov*. Nálezová zpráva v archivu ARÚ AV ČR Brno, č. j. 39/93.
- Unger, J. 1999: *Život na středověkém hradě ve 14. století. Antropologická sociokulturní studie*. Brno.
- Unger, J. 2003: *Lelekovice (okr. Brno-venkov). Přehled výzkumů 2003*, 256.
- Vokáč, M. – Kuča, M. – Přichystal, A. v tisku: *Využití amfibolického dioritu v pravěku jižní Moravy*. In: I. Cheben – I. Kuzma (eds.): *Olázky neolitu a eneolitu našich zemí 2004*. Nitra, 359–367.

Resumé

Lelekovice (Bez. Brno-venkov). „Hrad“. Mährische bemalte Keramik. Siedlung. Systematische Ausgrabung.

LIPNÍK NAD BEČVOU (k. ú. Loučka, okr. Přerov)

„Prostřední“. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Během archeologických dohledů na stavbě dálnice D 47 z Lipníka nad Bečvou do Běloutína byly na katastru obce Loučka v trati „Prostřední“ objeveny a prozkoumány tři archeologické objekty. Trať „Prostřední“ je rozložena mezi cestami z Lipníka nad Bečvou do Loučky a z Loučky do Jezernice na mírné terénní vlně o nadmořské výšce 270,0 m až 290,0 m. Lokalitu obtékají dvě vodoteče, ze západu potok Loučka a z východu potok Hlásenec. Objekty ležely ve vzdálenosti cca 300 m západně od potoka Hlásence a 150 m jižně od cesty Loučka – Jezernice, a to v nadmořské výšce 280,0 m. Místo jejich nálezů je možno identifikovat na mapě ZM ČR 1 : 10 000 těmito koordináty: list 25-11-25: 28 mm od západní sekční čáry (ZSČ) a 146 mm od jižní sekční čáry (JSČ), 29 mm od ZSČ a 145 mm od JSČ, 39 mm od ZSČ a 153 od JSČ.

Protože lokalita Loučka 3 „Prostřední“ byla v rámci předstihových archeologických výzkumů zkoumána už v letech 2003/2004, navazuje dokumentace výzkumu z roku 2005 na starou číselnou řadu objektů (čísla 388–390). Výzkumem bylo zjištěno, že jen 2 zkoumané objekty jsou antropogenního původu a patří kultuře s lineární keramikou (obj. 388–389), objekt č. 390 byl s největší pravděpodobností přírodního původu.

Objekty č. 388 a 389 byly vzdáleny od sebe cca 3 m. První objekt č. 388 byl orientován směrem S–J, měl oválný půdorys a jeho výplň tvořila kompaktní ulehlá hlína středně šedočerné barvy. Z objektu se dodnes dochovala jen spodní část, která se na profilu objevila jako dvě menší v řezu mísovitě zahloubeniny o maximální hloubce 0,30 m. Objekt měl maximální délku 2,20 m, maximální šířku 1,50 m a 0,30 m hloubky. Během preparace byly v zásypu jámy registrovány drobnky mazanice.

Objekt č. 389 o orientaci SV–JZ měl v půdorysu tvar pravidelného oválu o rozměrech 2,90 m maximální délky a 2,20 m maximální šířky, řez měl mísovitý tvar s mírně nakloněnými konkávními stěnami, dno jámy bylo konkávní, lehce nepravidelné, maximální dochovaná hloubka objektu byla 0,4 m.

Třetí objekt č. 390 měl pravidelný kruhový půdorys a zásyp složený ze dvou vrstev, a to černé umístěné na obvodě a vnitřní žluté – stejné s místním podložím. Podle zkušeností z výzkumů na lokalitách Loučka 1 a Loučka 3 se jedná o jámu zřejmě přírodního původu bez archeologických nálezů, a proto nebyl objekt zkoumán.

Archeologické objekty (č. 388 a 389) se vyskytly společně na skryté ploše budoucího úseku dálnice v roce 2005, zatímco přibližně 250 m JZ směrem vzdálený ojedinelý objekt téže kultury byl prozkoumán během záchranného archeologického výzkumu v sezóně 2003/2004. Lze se proto domnívat, že stavba dálnice odkryla okraj nového neznámého sídliště anebo jsou to objekty hospodářského účelu vykopané mimo sídelní areál.

Arkadiusz Tajer

Resumé

Lipník nad Bečvou (Kataster Loučka, Bez. Přerov). „Prostřední“. Linienbandkeramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

MAŠOVICE (okr. Znojmo)

„Pšeničné“. LnK, MMK Ia (Lengyel I). Sídliště. Záchranný výzkum.

V roce 2005 byly zkoumány plochy celkem 5 rodinných domů, přičemž se podařilo na 2 parcelách (p. Potácel a Oberdorfer) zachytit 2 jámy kultury s lineární keramikou. Na západním okraji lokality byla na parcele p. Pečinky prozkoumána zásobní jáma kultury s moravskou malovanou keramikou (MMK Ia, Lengyel I).

Zdeněk Čížmář

Resumé

Mašovice (Bez. Znojmo). „Pšeničné“. LnK, MMK Ia (Lengyel I). Siedlung. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc)

Lidická ulice. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Na přelomu října a listopadu 2005 bylo v záboru stavby rekonstrukce ulice Lidické identifikováno a prozkoumáno 58 sídlištních objektů a 1 kostrový hrob. Lokalita se nachází na svahu sprašové návěje nad údolní nivou řeky Moravy v nadmořské výšce 213–215 m a můžeme ji identifikovat v mapě M 1 : 10 000, list 24-22-24, v souřadnicích Z s.č.: J s.č. – 345 mm : 238 mm a 350 mm : 236 mm.

Na této lokalitě známé již z minulosti bylo prozkoumáno 5 sídlištních objektů a jedna pec s vymazaným dnem s obložky. Keramiku nalezenou v jamách lze datovat do mladšího období LnK.

Marek Kalábek

Literatura

Šrámeck, F. 2003: *Olomouc-Nemilany: plynofikace obce*. Nálezová zpráva v archivu ARÚ AV ČR Brno, č. j. 982/04.

Resumé

Olomouc (Kataster Nemilany, Bez. Olomouc). Lidická Str. Linienbandkeramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

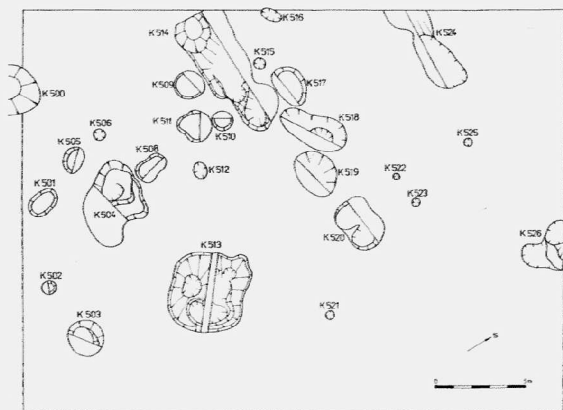
Marek Kalábek

OLŠANY U PROSTĚJOVA (okr. Prostějov)

„Zlatníška“. LnK (IIa), bukovohorská kultura. Sídliště, keramický import. Záchranný výzkum.

V pořadí již pátý záchranný archeologický výzkum realizovaný na pozemku firmy Mürdter-Dvořák s.r.o. v Olšanech u Prostějova souvisel tentokrát s dostavbou výrobní haly místní nástrojárny a lisovny plastů. Povrchové průzkumy A. Gottwalda z počátku 20. století (např. Gottwald 1931, 24, 38, 77, 99, 107, 113) a zejména pak předchozí stavební akce z let 1995 až 2004 (např. Šmíd 2002) prokázaly, že se jedná o významnou archeologickou lokalitu s doklady lidských aktivit od neolitu až do raného středověku.

V členění krajinných typů podle P. Albrechta (1998, 56–58) náleží katastr Olšan u Prostějova k nivám větších přítoků řeky Moravy. Ty zahrnují výběžky Hornomoravského

Obr. 7. Olšany u Prostějova. Plán zkoumané plochy.
Olšany u Prostějova. Plan der untersuchten Fläche.
plochy.

úvalu (Demek, a kol. 1987, 202) podél větších říček (Blata, Valová, Český potok, Romže, Hloučela, Brodečka a Haná) v nížinné části okresu, kde výběžky niv pravostranných přítoků Moravy vybíhají z nívy Moravy a pronikají zvlněnou krajinou Hanácké pahorkatiny. Lokalitu samotnou můžeme charakterizovat jako rozsáhlou plošinu, která lemuje od západu až jihozápadu Blatskou nivou a převyšuje ji zhruba o 7 m. Na ZM ČR 1 : 10 000, list 24-22-23, místo výzkumu určují souřadnice 170-173 mm od Z s.č. a 20-23 mm od J s.č.

Na skryté ploše o výměře 700 m² byla zachycena především část osady lidu kultury s lineární keramikou (obr. 7). Ta je zastoupena celkem 25 archeologickými objekty, a to nejen běžnými sídlištními jámami veskrze nepravidelně oválného půdorysu, ale i kúlovými jamkami a rozměrnějšími žlaby tvořícími společně torzo stavebního komplexu neolitického domů nadzemní kúlové konstrukce. Početný soubor keramiky mladšího vývojového úseku kultury s lineární keramikou charakterizuje výrazný podíl fragmentů s dekorem příznačným pro fázi IIa uvedené kultury (k chronologii cf. Čižmář 1998). Objevem značného významu je několik zlomků keramických importů bukovohorské kultury (k charakteristice její hmotné náplně např. Točík a kol. 1970, 85–104; k nálezu samotnému pak Fojtík 2006), které jsou v geografickém prostoru Prostějovska a Olomoucka vůbec prvními svého druhu a výrazně tak přispívají k poznání východních vlivů pronikajících v tomto období na Moravu zřejmě díky značné expanzivnímu tlaku železovské populace jihozápadního Slovenska, Panonie a přilehlé části Rakouska (k moravským nálezům střepů bukovohorské kultury např. Podborský 1993, 100).

Pavel Fojtík

Literatura

- Albrecht, P. 1998: Krajiny Prostějovska. In: *Sborník prací ke 100. výročí založení Klubu přírodovědeckého v Prostějově*. Přírodovědné studie Muzea Prostějovska, svazek 1. Prostějov, 41–66.
- Čižmář, Z. 1998: Nástin relativní chronologie lineární keramiky na Moravě (Poznámky k vývoji výzdobného stylu). *Acta Musei Moraviae*, Sci. soc. 83, 105–139.

Demek, J. a kol. 1987: *Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny*. Praha.

Fojtík, P. 2006: Bukovohorské keramické importy z Olšan u Prostějova, okr. Prostějov. *Archeologické rozhledy* 58 (v tisku).

Gottwald, A. 1931: *Můj archeologický výzkum*. Prostějov.

Podborský, V. 1993: Nástup zemědělské civilizace (neolit). In: V. Podborský a kol. 1993: *Pravěké dějiny Moravy. Vlastivěda moravská, Země a lid 3*. Brno, 71–152.

Šmíd, M. 2002: Olšany (okr. Prostějov). *Přehled výzkumů* 43, 163–164, 203, 285.

Točík, A. a kol. 1970: *Slovensko v mladší době kamenné*. Bratislava.

Resumé

Olšany u Prostějova (Bez. Prostějov). „Zlatníska“. Linienbandkeramik (IIa), Bükker Kultur. Siedlung, Keramikimport. Rettungsgrabung.

OTROKOVICE (k. ú. Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín)

„Chmelín“. LnK. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum vyvolaný stavbou obchvatu Otrokovice bezprostředně navázal na plochy zkoumané v roce 2004 (viz článek J. Kohoutka publikované v tomto čísle PV) a rozšířil je severním a jižním směrem. Sídlištní objekty kultury s lineární keramikou byly odkryty prakticky v celém zkoumaném prostoru, dominují mezi nimi především rozsáhlé mělké hlínky početně superponované mladšími objekty. Dále se podařilo zachytit větší část půdorysu dlouhého kúlového domu datovaného spolehlivě a kompletní půdorys jiné menší stavby datované pravděpodobně do LnK. Řídké osídlení kultury s moravskou malovanou keramikou reprezentují dvě běžné sídlištní jámy na severním okraji plochy.

Jiří Kohoutek, David Parma

Resumé

Otrokovice (Kataster Kvítkovice u Otrokovic, Bez. Zlín). „Chmelín“. Linienbandkeramik. Mährische bemalte Keramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

OTROKOVICE (k. ú. Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín)

„Chmelín“ LnK, MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Na trase nově budované komunikace městského obchvatu při překřížení současné hlavní komunikace I/49 mezi Zlínem a Otrokovicemi východním směrem od místní části Otrokovice, Kvítkovic byl v březnu až květnu roku 2004 realizován rozsáhlý záchranný výzkum. Trať „Chmelín“ patří k nejvýznamnějším polykulturním lokalitám v širším rámci zlínského regionu. První archeologické nálezy v těchto místech byly zjištěny již v letech 1934–1935, a to v souvislosti se stavbou nové komunikace spojující Zlín s Otrokovicemi (dnešní I/49). Další nálezy zde pak byly získány především povrchovou prospekci v 50. a 60. letech minulého století a v roce 2000 zde bylo při rekonstrukci plynovodu zachyceno celkem 10 sídlištních objektů, datovatelných jednak do období kultu-

Obr. 8. Otrokovice-Kvítkovice. Půdorys domu LnK od východu.

Otrokovice-Kvítkovice. Grundriss des Hauses der LBK von Ost.

ry s lineární keramikou a jednak do kulturního okruhu lužických popelnicových polí (Langová – Kohoutek 2001, 137–138, 167). Naleziště v prostoru „Chmelina“ je přesně lokalizováno na ZM 1 : 10 000, č.l. 25-31-24, od Z.s.č. 146 a 175 mm (úsek SO 111) a 151 a 153 mm (úsek SO 112 – JV obchvat), od J s.č. 68 a 81 mm (SO 111) a 61 a 65 mm (SO 112). Lokalita je situována na výrazném terénním hřbetu, táhnoucím se delší osou přibližně ve směru sever – jih nad údolní nivou levobřeží řeky Dřevnice v nadmořské výšce kolem 197 m.

Nejstarší zjištěnou fází osídlení na Chmelině představuje kultura s lineární keramikou, předběžně datovanou do II. stupně. Osídlení kultury LnK zahrnovalo převážně východní polovinu zkoumaného úseku trasy SO 111, v západní polovině už bylo zastoupeno méně a v úseku SO 112 (JV obchvat) již nebylo zjištěno vůbec (obr. 8). Celkem lze k této kultuře přiřadit kolem 340 prozkoumaných objektů na celkové ploše výzkumu. Jedno se většinou o sídlištní jámy různého účelu, z nichž zvláštní pozornost zasluhují především rozsáhlé hliníky (např. obj. č. 529, 531, 535, 551, 555, 623, 633, 635, apod.). V některých se podařilo odkrýt částečně uchované pece vesměs kvadratického půdorysu s částečně dochovanými stěnami a v některých případech i zaklenutím (např. obj. 535, 623, 633). Pozoruhodným nálezem jsou také pravidelně zahloubené jámy, které snad lze interpretovat jako zemnice z tohoto období (např. obj. č. 799) nebo zásobní jámy s větším množstvím zuhelnatělého období (obj. č. 690). Podařilo se také doložit na jihovýchodní Moravě jeden z prvních příkladů existence tzv. dlouhých domů s křivou konstrukcí stěn, ohraničených po obvodu palisádovými žlaby a nebo jednotlivými hliníky, v jednom případě (dům I – obj.č. 1536–1585) se podařilo odkrýt celý půdorys této halové stavby.

Druhou fází osídlení na lokalitě představuje kultura s moravskou malovanou keramikou, která byla opět zjištěna jen v západní polovině úseku SO 111. Jednalo se celkem o dva objekty (č. 522 a 1507), z nichž druhý představoval typický sídlištní hliník s poměrně bohatým inventářem keramiky.

Jiří Kohoutek

Literatura

Langová, J., Kohoutek, J. 2001: Otrokovice (Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín). *Přehled výzkumu 2000* (42), 137–138, 167.

Resumé

Otrokovice (Kataster Kvítkovice u Otrokovic, Bez. Zlín). „Chmelina“. Linienbandkeramik. Mährische bemalte Keramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

PODOLÍ (okr. Brno-venkov)

„Dědina“. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při stavbě kanalizace v centru obce byl zdokumentován v ulici Dědina před domem č. p. 113 ojedinělý sídlištní objekt kultury s lineární keramikou.

David Parma

Resumé

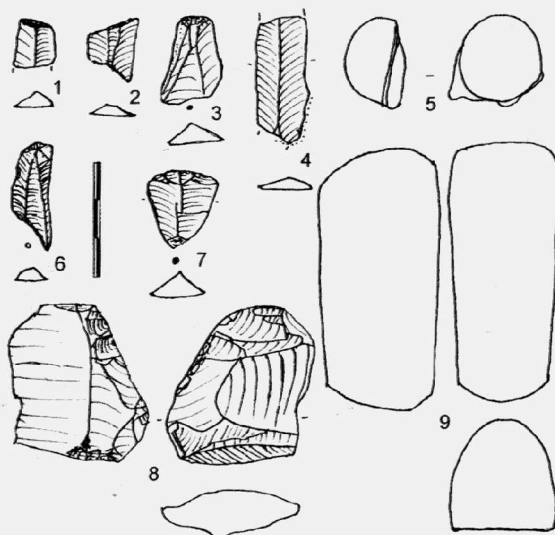
Podolí (Bez. Brno-venkov). „Dědina“. Linienbandkeramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

PODOLÍ (okr. Uherské Hradiště)

„Strážné“. MMK. Sídliště. Povrchový průzkum.

Při povrchovém průzkumu okolí obce Podolí bylo objeveno nové sídliště lidu s MMK. Lokalita je položena na temeni, které vybíhá severním směrem od kóty „Hluboček“ (366 m). Nálezy se koncentrují v prostoru kóty „Strážné“ (331 m), ze které je dobrý rozhled na vyústění údolí Olšavy do Dolnomoravského úvalu. Na základě strategické pozice je možno lokalitu klasifikovat jako výšinnou.

Keramický materiál je nepočtený. Zachoval se pouze odlomený polokulovitý výčnělek (obr. 9:5), část dalšího a několik typických okrajů, které přísluší kultuře s MMK. Z výšinné polohy bylo sesbíráno 21 ks kamenné štipané industrie.

Obr. 9. Podolí. Výběr kamenné industrie. Podolí. Steinindustrie (Auswahl).

V surovinovém spektru převažuje silicit z glacienních sedimentů (13 ks), zastoupen je i čokoládový silicit (1 ks), lokální rohovec podobný rohovci typu Krumlovský les, varieta I (1 ks) a přepálený silicit (6 ks). Z nástrojů je v kolekci zastoupeno bifaciálně retušované drásadlo (obr. 9:8), 2 čepelová škrabadla (obr. 9:3,6), krátký trapéz (obr. 9:2), trojúhelníkové krátké škrabadlo (obr. 9:7), čepel s příčnou retuší (obr. 9:1), některé se srpovým leskem. Lesk se objevil i na neretušovaných kusech (obr. 8:4). Kamenná broušená industrie je reprezentována fragmentem kopytovitého klínu (obr. 9:9) z metabazitu typu Podjizeří (za určení děkujeme A. Přichystalovi), který byl pravděpodobně sekundárně užit jako roztěrač a malý kus ostří kamenné sekerky ze zelené břidlice typu Zelešice.

Terénní průzkum proběhl v rámci grantu GA AV ČR B8001203 a příspěvek vznikl díky projektům GAČR 404-05-0305, GAČR 404-05-H527 a výzkumnému záměru MSM 0021622427.

Martin Kuča, Petr Škrdla

Resumé

Podolí (Bez. Uherské Hradiště). „Strážné“. Mährische bemalte Keramik. Siedlung. Oberflächensammlung.

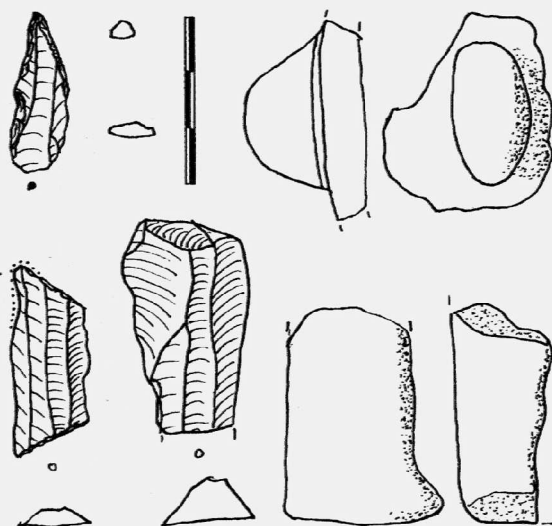
POPOVICE (okr. Uherské Hradiště)

„Milonín“. MMK I/II. Sídliště. Povrchový průzkum.

V prostoru výrazné polohy „Milonín“ na katastru Popovic byl získán charakteristický materiál kultury s MMK. Keramika se dochovala ve zlomkovitém stavu, ale vykazovala průkazné znaky: svíse protáhlý výčnělek (obr. 10:2), 2 polokulovité výčnělky, 3 nevýrazné zaoblené okraje a fragment vnější partie nohy z antropomorfní plastiky (obr. 10:5). Přítomnost svíse protáhlého výčnělku v celku signalizuje archaický prvek staršího stupně MMK. Jeho přítomnost ve II. stupni této kultury na jihozápadní Moravě prudce klesá a v pozdním období je sporadická (Košťuřík 1979, 53). Jako příměs bylo do keramiky přidáváno jemné ostřívo.

Velmi zajímavá je kolekce štípané kamenné industrie, která čítá 20 ks. V surovinovém spektru překvapivě převažuje čokoládový silicit (7 ks) před silicity z glacienních sedimentů (4 ks), obsidiánem (2 ks) a vláským (?) radiolaritem (1 ks; za určení děkujeme A. Přichystalovi). Šest artefaktů bylo přepáleno. Typ čokoláda se prezentuje většími úštěpy, čepelími, z nichž zaujme čepel s vytvořenou škrabadlovitou hlavicí bez finální úpravy (obr. 10:4), dlouhý trapéz se srpovým leskem (obr. 10:3), dírkovač (obr. 10:1) až po drobné úštěpky a odpad. Silicit z glacienních sedimentů je zastoupen čepelovoústěpovým jádrem, drobnou čepelkou a odpadem. Dva obsidiánové úštěpy mají velikost 1–2,1 cm. Výčet artefaktů štípané kamenné industrie uzavírají radiolaritový úštěp a drobný přepálený odpad.

Celek je možné datovat do průběhu kultury s moravskou malovanou keramikou, a to buď do závěru staršího stupně, nebo do počátku jeho mladšího stupně. Pozoruhodné je velké zastoupení čokoládového silicitu v surovinovém spektru.

Obr. 10. Popovice. Výběr materiálu.
Popovice. Materialauswahl.

Terénní průzkum proběhl v rámci grantu GA AV ČR B8001203 a příspěvek vznikl díky projektům GAČR 404-05-0305 a GAČR 404-05-H527.

Martin Kuča Petr Škrdla

Literatura

Košťuřík, P. 1979: *Neolitické sídliště s moravskou malovanou keramikou u Jaroměřic n. R.* Studie AÚ ČSAV Brno VI/1. Praha.

Resumé

Popovice (Bez. Uherské Hradiště). „Milonín“. Mährische bemalte Keramik I/II. Siedlung. Oberflächensammlung.

POSTŘELMOV (okr. Šumperk)

„U Františka“. LnK (fáze II, III), LgK. Sídliště. Záchranný výzkum. Uložení: VM Šumperk

V březnu až říjnu 2003 proběhl rozsáhlý záchranný výzkum rovinného neolitického sídliště, vyvolaný stavbou silničního obchvatu obce Postřelmo (realizován byl Vlastivědným muzeem v Šumperku). Lokalita byla známá již z dřívějších sběrů (Nekvasil 1963, 12, 34; Janák-Müller 1996, 46).

Základní poloha lokality je prostorově zachycena na ZM 1:10 000, list 14-41-24; v souřadnicích Z s. č. (mm): J s. č. (mm) je vymezena body – 200:229; 204:263; 212:261; 210:227 (parc. č. 1777); v nadmořské výšce 285-287 m. Nachází se na levém, severním břehu potoka Rakovce, v severní části Mohelnické brázd, v akumuláční rovině nivy řeky Moravy, jejíž tok je vzdálen cca 2,5 km východním směrem.

Pod orniční vrstvou, mocnou cca 30–50 cm, ležela žlutá jílovitá hlína. Do ní se zahlubovaly jednotlivé objekty – postupně bylo prozkoumáno a zdokumentováno 632 archeologických objektů. Plocha výzkumu zabírala pruh o rozměrech cca 40–50 × 300 m zhruba severojižního směru. Těleso budované komunikace tak protnul sídliště napříč, známe tedy jeho okraj jižní (levý břeh Rakovce) a severní. Sídliště

objekty pokračují západním i východním směrem, do ploch nyní zemědělsky obdělávaných.

Naprostá většina objektů náleží mladším fázím kultury s lineární keramikou, s degenerovaným a šarečným stylem výzdoby (fáze IIb, III). Zastoupeny byly různé jámy různých rozměrů stavebního či výrobního účelu, v některých místech přerůstaly v rozsáhlejší soujámy (obj. č. 3, 55, 206, 476, 614) – obr. 11. Početné kulové jamky nám prozrazují přítomnost klasických dlouhých domů, můžeme počítat s nejméně 8–10 stavebními komplexy, podařilo se však zachytit pouze jejich částečné půdorysy. Dále bylo prozkoumáno 20 relikvů hlíněných pecí, v obj. č. 18 (10,2 × 8,8 m) se našly destrukce 11 pecí a v sousedním obj. č. 139 destrukce 4 pecí, oba objekty se nacházely na severním okraji osídlené plochy (podobná situace baterií pecí na okraji sídliště je známa např. ze známé lokality Mohelnice – z výzkumu R. Tichého). Ostatní pece již byly po ploše výzkumu rozmístěny nepravidelně (dvě pece z obj. č. 55 a po jedné peci z obj. č. 174, 488, 614) – obr. 12. Pece byly nejčastěji situovány při okrajích objektů, kde využívaly jejich stěn. Měly oválný, podkovovitý, méně často i kruhovitý půdorys o rozměrech cca 80–100 × 110–130 cm. Jejich dna byla vyložena různými lomovými kameny, valouny, fragmenty zrnůtek, vzácněji též polotovary BI a většími fragmenty keramiky. V některých případech se zachovaly i relikty pecních kleneb.

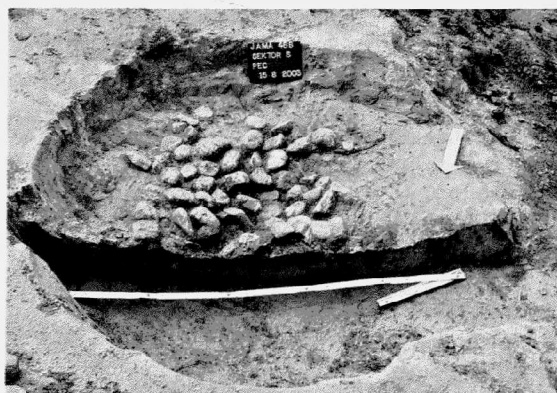
Vzhledem ke špatným půdním podmínkám se v objektech našly prakticky jen artefakty z anorganických materiálů. Z organických materiálů to bylo jen několik fragmentů zvířecích kostí z den hlubších objektů a uhlíky získané z relikvů zkoumaných pecí. Nejpočetnějším druhem nálezů byla keramika, kterou podle materiálu můžeme dělit na jemnou a hrubou. Poměrně výrazně byla zastoupena tuhová a tuhovaná keramika, podle provedených analýz lze zdroje tuhy hledat v grafitových horninách Hrubého Jeseníku. Kromě standardních keramických tvarů (polokulovité a hruskovité nádoby, mísy, láhve) se vyskytly i zvláštní tvary (např. zlomky zdobené hranaté misky s antropomorfním výčnělkem vybihajícím z okraje nádoby – snad nádoba kultovního charakteru (?)) z obj. č. 23 nebo miniaturní mistička z obj. č. 197). Další výrazný druh nálezů tvořila kamenná industrie. Z broušené industrie to byly různé sekerky, kopytovité klíny a jejich polotovary, vyrobené většinou ze zdrojově blízkých amfibolitů (zelené břidlice). Na ploše výzkumu se podařilo prozkoumat také depot broušené industrie (obj. č. 76) – v malé okrouhlé jamce (40 × 42 cm, hl. 28 cm) bylo v horizontálních polohách uloženo 6 kopytovitých klínů a 2 ploché sekerky (některé jen polotovary) – obr. 13. Tvary štípané industrie (různé čepekly, úštěpy, škrabadla aj., byl též zastoupen výrobní odpad) byly vyráběny především ze silicitů glacienních sedimentů a silicitů krakovsko-česstochovské jury, daleko méně se vyskytly i jiné suroviny, m. j. i obsidián. Z ostatní kamenné industrie je třeba zmínit zrnůtky, drtidla a brousky.

Kromě materiálu LnK byla v některých objektech rozpoznána keramika lengyelského kulturního komplexu (např. výrazněji v obj. č. 206).

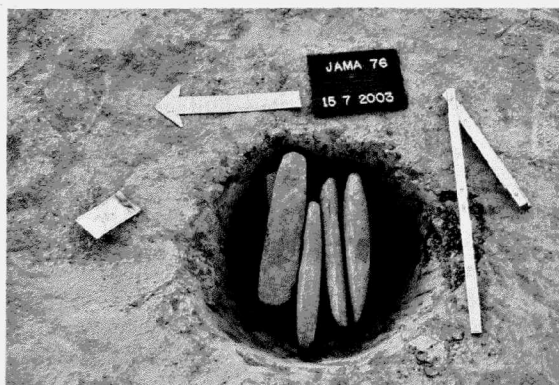
Při zpracovávání tohoto rozsáhlého výzkumu byla vypracována řada odborných analýz: bylo získáno 10 radiokarbonových dat (z 9 vzorků uhlíků z destrukcí pecí a z 1 vzorku kosti – zpracovala laboratoř v Poznani); petrograficko-mineralogicko-geochemické posouzení vybraných fragmentů

Obr. 11. Postřelmov. Objekt č. 55 a pohled na plochu výzkumu od severu.
Postřelmov. Objekt Nr. 555 und Anblick der Ausgrabungsfläche von N.

Obr. 12. Postřelmov. Objekt č. 488 se zkoumanou pecí.
Postřelmov. Objekt Nr. 488 mit der untersuchten Ofen.

Obr. 13. Postřelmov. Depot broušené kamenné industrie (obj. č. 76).
Postřelmov. Hortfund der geschliffene Steinindustrie.

keramiky a grafitové suroviny (Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity – doc. RNDr. M. Gregerová, CSc.); analýza zvířecího osteologického materiálu (Oddělení paleolitu a paleoetnologie při ARÚ AV ČR Brno – RNDr. M. Nývltová-Fišáková); xylotomický rozbor uhlíků a hlíny z den torz nádob (ARÚ AV ČR Praha, det. pracoviště v Opavě – RNDr. V. Čulíková, CSc.); makroskopické petrografické zhodnocení vybraných kamenů (VM Šumperk – RNDr. Z. Gába); připravuje se též analýza nasákavosti vybraných keramických fragmentů.

Prozkoumaná lokalita spolu s dalšími dvěma sídlišti (Zábřeh – Krumpach a lok. východně obce Postřelmůvek) vytváří zatím nejsevernější známý mikroregion osídlení kultury s lineární keramikou v povodí řeky Moravy (Janák – Müller 1996, 46). Tento článek má charakter pouze předběžného sdělení, materiál z popisovaného rozsáhlého záchranného výzkumu je v současné době zpracováván, zveřejnění jeho výsledků je plánováno formou soubornější publikace, včetně výše zmíněných analýz.

Vladimír Goš, Jakub Halama

Literatura

Janák, V., Müller, K 1996: Sídliště kultury s lineární keramikou v Postřelmově – "U Františka" (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů 1992*, 46.

Nekvasil, J. 1963: *Pravěk Mohelnicka*. Mohelnice.

Resumé

Postřelmov (Bez. Šumperk). „U Františka“. Linienbandkeramik, Lengyel. Siedlung. Rettungsgrabungen.

RYBNÍKY (okr. Znojmo)

Intravilán obce. LnK, KVK (stupeň III.). Sídliště. Záchranný výzkum.

Na trase přípojky kanalizace k budovám fy Kofit v areálu zemědělského družstva byla na trase liniového výkopu zachycena kulturní vrstva a početné zahloubené objekty ze sídliště III. stupně kultury s vypíchanou keramikou. Z rozmístění velkých jam a drobných zahloubených objektů (žlábků a kúlových jam) v profilu výkopu je zřejmé, že se podařilo zachytit třetí lokalitu na Moravě s dochovanými půdorysy domů. Doloženy jsou i sporadické nálezy starších fází kultury s lineární keramikou.

Zdeněk Čížmář

Resumé

Rybníky (Bez. Znojmo). Bauter Teil der Gemeinde. Linienband- u. Stichbandkeramik (III.). Siedlung. Rettungsgrabung.

STŘELICE (k. ú. Střelice u Brna, okr. Brno-venkov)

„Prostřední trať“. MMK. Sídliště, pohřeb na sídlišti. Záchranný výzkum.

V březnu a dubnu roku 2005 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno záchranný archeologický výzkum při výstavbě skladového areálu společnosti MIK Bohemia v severní části „Prostřední tratě“, nacházející se severovýchodně od zastavěného území obce Střelice, mezi ulicemi Za humny a silni-

ci Střelice – Ostopovice. Dotčený obdélníkový prostor o rozměrech přibližně 70 × 60 m se rozkládá na temeni plochého návrší, které se zvedá východně od obce mezi Střelickým a Troubským potokem. Přesná poloha pozemku, ležícího v nadmořské výšce od 283 do 285 m, je na ZM ČR 1 : 10 000, list 24-34-08, určena body o souřadnicích 329:317, 328:309, 334:308 a 335:316 mm od západní:jižní sekční čáry. Od uvedeného pozemku byl navíc hlouben jižním směrem až k ulici Za humny cca 200 m dlouhý a 0,6 m široký výkop pro inženýrské sítě, jehož průběh na výše uvedené mapě vymezují body o souřadnicích 331:309 a 327:290 mm od západní:jižní sekční čáry.

Uvnitř skryté plochy a v trase liniového výkopu se podařilo prozkoumat celkem 41 archeologických objektů, které až na jednu výjimku (kráter po výbuchu šrapnelu z období druhé světové války) patřily kultuře s moravskou malovanou keramikou (fáze Ib).

Vedle plošně rozsáhlých nepravidelných jam, vzniklých jako nezáměrný důsledek víceúčelové těžby hlíny a druhotně využívaných jako dílenské prostory, tu byly odkryty objekty kruhového a oválného půdorysu se stěnami směrem ke dnu kónicky nebo hruškovitě rozšířenými, plnicí pravděpodobně hospodářskou funkcí, obvykle jako sklípky na potraviny či síla na obilí, a další zahloubeniny nepravidelného tvaru, u nichž nedokážeme určit původní účel. Pouze výjimečně byly zjištěny jednotlivé kúlové jamky, které dokládají nejspíše existenci jednoduchého zastřešení výše popsaných objektů. Pozůstatky obytných staveb nebyly zaznamenány.

V zásepu jedné ze zásobních jam, bohužel částečně poškozené liniovým výkopem pro inženýrské sítě, byly objeveny kosterní pozůstatky lidského jedince, konkrétně lebka a obě dolní končetiny od kolen po prsty. K ostatkům byl přiložen celý keramický pohár, kostěné šidlo a hruška surového grafitu.

Zachycené objekty kultury s moravskou malovanou keramikou představují patrně západní úsek rozsáhlého sídlištního areálu, rozprostírajícího se po celém temeni plochého návrší, které leží východně od obce mezi Střelickým a Troubským potokem (srov. starší výzkumy F. Černého a J. Mikuláška ve východní, respektive jihovýchodní části návrší: Kazdová 1980, 37–51; Košťuřík 1989, 51).

Michal Přichystal

Literatura

Kazdová, E. 1980: Další lokality s moravskou malovanou keramikou staršího stupně na Brněnsku. *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity*, řada E 25, 9–56.

Košťuřík, P. 1989: Mladší doba kamenná (neolit). In: L. Belcredi a kol.: *Archeologické lokality a nálezy okresu Brno-venkov*. Brno, 33–60.

Resumé

Střelice (Kataster Střelice u Brna, Bez. Brno-venkov). „Prostřední trať“. Mährische bemalte Keramik (Phase Ib). Siedlung, Bestattung in der Siedlung. Rettungsgrabung.

ŠTÍTARY (okr. Znojmo)

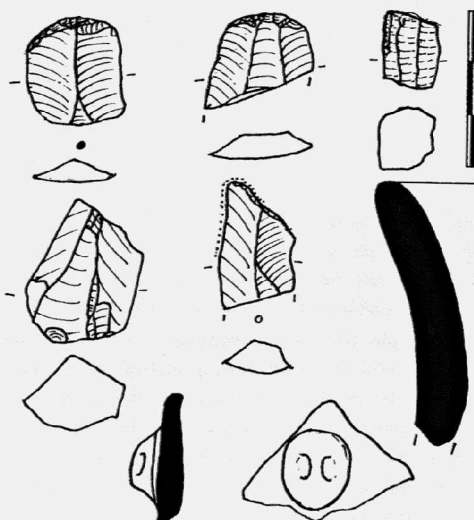
Kóta „Buchan“ 467 m. MMK (II. stupeň). Sídliště. Povrchový průzkum.

V srpnu 2003 provedli autoři příspěvku podrobný archeologický průzkum v blízkém okolí Vranovské přehrady u Štítary. V jeho rámci bylo prosbíráno neolitické/časně eneolitické sídliště kultury s moravskou malovanou keramikou (MMK) rozdělené do 2-3 výrazných nálezových koncentrací – patrně jednotlivé objekty.

Sběr proběhl na známé lokalitě v těsné blízkosti bývalého „Helenina dvora“ ležícího 2 km JZ obce. V roce 1933 a 1965 zde bylo objeveno údajně sídliště kultury s lineární a moravskou malovanou keramikou (Podborský – Vildomec 1972, 216; nálezová zpráva v archivu ARÚ AV ČR Brno, č. j. 808/65 – J. Böh m a 1119/47 – I. L. Červinka). Samotná lokalita leží v extrémní poloze na vrcholové plošině výrazného kopce „Buchan“ (nadmořská výška je 450–467 m), přičemž podloží tvoří rozvětralá skála a štěrk. Díky exponované poloze se zde téměř neobjevují spráše a převýšení vrcholu kopce a dna hluboce zaříznutého údolí řeky Dyje (tvoří JZ okraj lokality) je asi 140 m! Novým průzkumem žádné artefakty patřící sídlišti s lineární keramikou (uváděného v literatuře) nebyly nalezeny.

Získaná kolekce obsahovala 6 keramických střepů (obr.14): páskové ouško, 4 zaoblené okraje (2 z misky, 1 z hrnce), část misky na nožce a výčnělek typu sovi hlavička. Keramická hmota je písčítá, často s příměsí v podobě drobných kamének nebo v jednom případě s příměsí muskovitu.

Soubor štípané kamenné industrie (dále jen ŠKI; obr. 14) je složen z 26 ks rohoveců typu Krumlovský les – varieta I, 9 ks typu Krumlovský les – varieta II, 11 ks plazmy (z toho 2 přepáleny), 2 radiolarity (!), 3 přepálené silexy, 2 hnědé opály, 1 patinovaný rohovec typu Krumlovský les – varieta I, 35 křišťálů včetně záhnědy, 2 křemeny a 1 hnědobílý chalcedon. Surovinová skladba odpovídá dosavadním znalostem o ŠKI v období II. stupně MMK na jihozápadní Moravě (dominující je křišťál a rohovec typu Krumlovský les, varieta I). Suroviny

Obr. 14. Štítary. Výběr materiálu.
Štítary. Materialauswahl.

z místních zdrojů představují hnědý opál a křišťál. Spektrum ŠKI je výrazně výrobního charakteru s velkým počtem jader/počátkové suroviny, úštěpů a odpadu oproti spotřební složce – nástrojům a čepelím (obr. 15). Nástroje byly nalezeny pouze 3: dvě přelomená škrabadla na čepeli a přelomená čepel s příčnou retuší se srpovým leskem (vše zhotoveno z rohovce typu KL I).

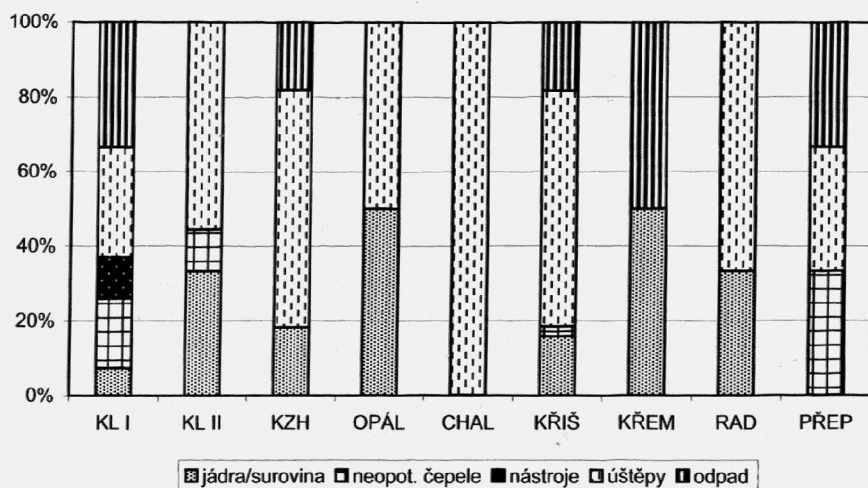
Martin Kuča, Milan Vokáč

Literatura

Podborský, V., Vildomec, V. 1972: *Pravěk Znojemska*. Brno.

Resumé

Štítary (Bez. Znojmo). „Buchan“ Mährische bemalte Keramik. Siedlung. Oberflächensammlung.

Obr. 15. Štítary (okr. Znojmo). Technologické skupiny ŠKI podle surovin.
Štítary (Bez. Znojmo). Technologische Gruppe der Steinsplittindustrie nach dem Rohstoff.

TEČOVICE (okr. Zlín)

„Za hamrovím“. LnK. Sídliště. Povrchový sběr. Uložení: Muzeum jv. Moravy ve Zlíně.

Na jaře 2005 bylo při povrchovém průzkumu zaměřeném na vyhledávání neolitických lokalit v oblasti dolního Podřevnicka objeveno na katastru obce Tečovice nové sídliště kultury s lineární keramikou. Naleziště leží na polích asi 1,3 km jihozápadním směrem od středu obce, v trati „Za hamrovím“ (západní část trati „Stráně“), na jižním svahu táhlého návrší zvedajícího se nad inundačním terénem pravého břehu dříve meandrující řeky Dřevnice, v nadmořské výšce 200–206 m. Na západě je tento svah ohraničen údolím potoka Racková, který se zhruba po 700 m vlévá do Dřevnice. Nálezy LnK pocházejí z plochy o rozměrech ca 50 × 150 m, táhnoucí se podél vrstevnice směrem od východu k západu. Zatím nepočtenou kolekci tvoří zlomky keramiky vyráběné převážně z hlíny s organickou příměsí, ojediněle i zdobené (žlábkovité linie, masivní plastický výčnělek s důlky po stranách), dále štípaná industrie (čepelky z radiolaritu nebo rohovce) a části plochých třecích podložek. Podle dosavadních nálezů můžeme nově objevené sídliště v Tečovicích zařadit s největší pravděpodobností již do I. stupně kultury s lineární keramikou. Jde zatím o první doložené osídlení ze starší fáze LnK na pravobřeží dolního toku Dřevnice; opačný břeh řeky byl v tomto období osídlen intenzivněji (Malenovice-Masarykova ul. a trať Mezicestí, Kvitkovice-Chmelín).

Další, chronologicky zřejmě mladší sídliště LnK, ležící rovněž na katastru Tečovic, se nachází asi 450 m východním směrem od výše zmíněné lokality, ve východní části trati Stráně. Toto naleziště s polykulturním osídlením je známo z četných povrchových sběrů již od 50. let minulého století.

Jana Langová

Resumé

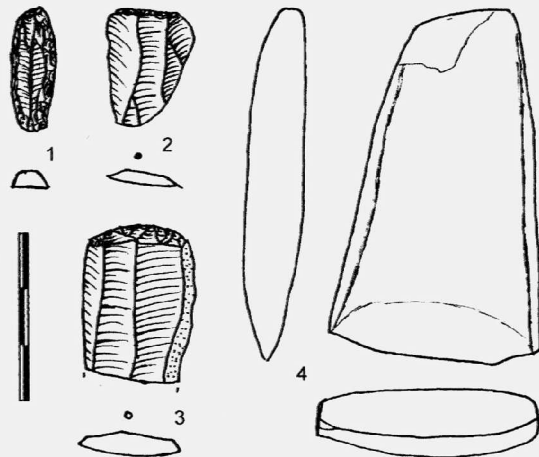
Tečovice (Bez. Zlín). „Za hamrovím“. Linienbandkeramik. Siedlung. Oberflächensammlung.

TOPOLNÁ (okr. Uherské Hradiště)

„Osičná“. MMK (II. stupeň). Sídliště. Povrchový průzkum.

Dosud neznámá neolitická lokalita byla objevena při povrchovém průzkumu na katastru obce Topolná. Nachází se na výrazném temeni, které vybíhá z kóty Hájiny (346 m) západním směrem do Dolnomoravského úvalu. Jedná se o strategicky umístěnou výšinnou polohu. Nadmořská výška místa činí rozmezí 255–265 m.

Z nálezů pochází početná, ale nevýrazná kolekce keramiky. Materiál je bez hrubých příměsí; typický je bochánkovitý výčnělek, který je charakteristický pro mladší stupeň kultury s MMK. Rozbor surovin štípané kamenné industrie (17 ks) byl proveden makroskopicky. Převažuje silicit, z glacienních sedimentů v počtu 12 ks (hrubý úštěp s drásadlovitou úpravou, vytěžené čepelové jednopodstavové jádro, čepel s příčnou retuší – obr. 16:2, 7 čepelí, z nichž je 5 přelomených, a mikrolitické dvojité škrabadlo s oboustrannou retuší na bočních stranách artefaktu nebo atypický vrták – obr. 16:1, 1 odpad), následuje čokoládový silicit (přelomená čepel s kúrou), silicit krakovsko-čensterochovské jury (čepelové škra-

Obr. 16. Topolná. Výběr kamenné industrie. Topolná. Steinindustrie (Auswahl).

badlo, na bázi přelomené, obr. 16:3) a 2× přepálený silicit (fragment čepelky a odpad). Kamennou broušenou industrií reprezentuje téměř celá plochá sekerka s ulomeným týlem a s lehce zabroušenými boky ze zelené břidlice odpovídající typu Želešice (obr. 16:4).

Soubor nálezů má poměrně homogenní charakter bez cizích příměsí, který odpovídá datování do mladšího stupně kultury s MMK.

Terénní průzkum proběhl v rámci grantu GA AV ČR B8001203 a příspěvek vznikl díky projektům GAČR 404-05-0305 a GAČR 404-05-H527.

Martin Kuča, Petr Škrdla

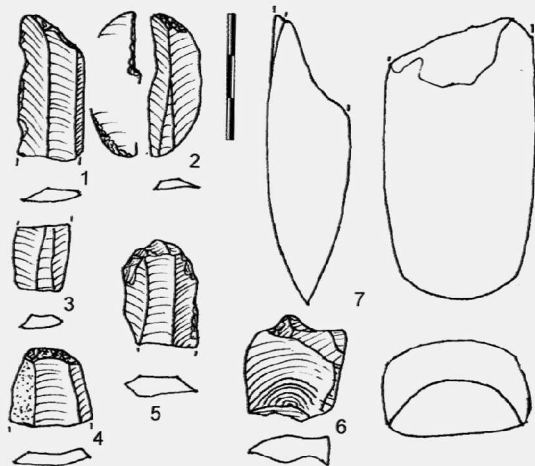
Resumé

Topolná (Bez. Uherské Hradiště). „Osičná“. Mährische bemalte Keramik (II. Stufe). Siedlung. Oberflächensammlung.

TRAPLICE (okr. Uherské Hradiště)

„Kopaniny“. LnK (?). Sídliště. Povrchový průzkum.

Během povrchového sběru u Traplic v poloze „Kopaniny“ byla objevena nová lokalita z neolitu. Hmotnou kulturu tvoří nálezy keramiky, štípané a broušené kamenné industrie. Keramika nemá výrazné chronologické znaky, patrný je jen fragment okraje misky. Hmota je jemnozrnná až jemně plaveaná. Štípaná kamenná industrie v počtu 22 ks je poměrně pestrá (obr. 17:1–6). V surovinovém spektru převažuje silicit z glacienních sedimentů (přelomené čepelové škrabadlo s laterální retuší, odštěpovač, zobec, přelomená čepel s příčnou retuší a přelomená čepel), dále se vyskytuje radiolarit (2 dlouhé trapézy, jeden z nich s leskem), lokální moravský jurský rohovec (6 ks odpadu, 1 úštěp), rohovec typu Krumlovský les – varieta I (2 úštěpy), chalcedon? (jádro) a přepálený silicit (4 ks odpadu). Broušenou kamennou industrií zastupuje britová část nízkého kopytovitého klnu z metabazitu typu Podjízeří (obr. 17:7), jehož kulturní příslušnost je nejpravděpodobnější ke kultuře s lineární keramikou. Podobně můžeme předběžně hodnotit celý soubor, i když příměs dalších kultur (např. MMK) nelze vyloučit.

Obr. 17. Traplice. Výběr kamenné industrie.
Traplice. Steinindustrie (Auswahl).

Terénní průzkum proběhl v rámci grantu GA AV ČR B8001203 a příspěvek vznikl díky projektům GAČR 404-05-0305 a GAČR 404-05-H527.

Martin Kuča, Petr Škrdla, Milan Vokáč

Resumé

Traplice (Bez. Uherské Hradiště). „Kopaniny“. Linienbandkeramik (?). Siedlung. Oberflächensammlung.

TUČAPY (okr. Uherské Hradiště)

„Nad horkami“. MMK (II. stupeň). Sídliště. Povrchový sběr.

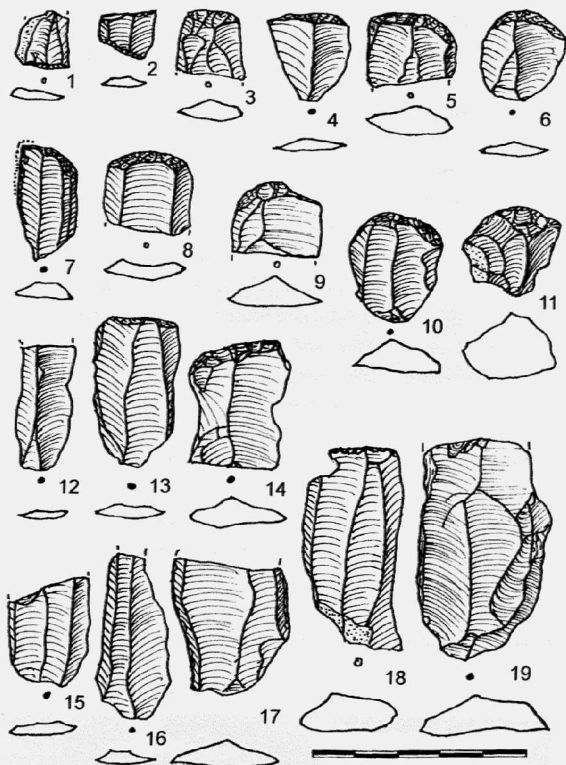
Během povrchové prospekce bylo objeveno nové neolitické sídliště. Z plochy sídliště bylo získáno větší množství pozůstatků hmotné kultury.

Keramika vykazuje prvky příznačné pro kulturu s moravskou malovanou keramikou (obr. 19). Převažují zaoblené okraje z mís, přičemž je okraj často vyhnutý. Ploché výčnělky jsou umístěny na okraji nebo na hrdle nádob. Polokulovitý výčnělek se nachází na výduti blíže nespecifikovatelné nádoby. Převažuje oranžový až šedě zbarvený tón střepů.

Štípaná kamenná industrie je zastoupena 48 kusy (obr. 18). V surovinovém spektru dominuje sílicit z glacienních sedimentů v počtu 34 ks včetně jednoho přepáleného, který je doplněn dvěma kusy rohovce typu Krumlovský les I (1 ks z lokálních štěrků), radiolaritem, moravským jurským rohovcem (vše po 1 ks) a deseti přepálenými artefakty. Z technologického pohledu kolekce sestává z 1 vytěženého jádra, 8 ústěpů, 8 čepelí, 16 zlomků a 15 nástrojů. Skupina nástrojů je tvořena 9 škrabady (6 na čepeli, 1 kýlové, 1 vějířovité), 3 trapězy (2 krátké, 1 dlouhý s leskem), 2 čepel s příčnou retuší a fragment čepel s laterální retuší.

Broušená kamenná industrie není výrazná (obr. 19:4). Tvoří ji hrubší tylová část ploché sekerky z amfibolitu, ostří ploché sekerky a další dva zlomky ostří z plochých sekerok, všechny vyrobené ze zelené břidlice typu Želešice. Kamenou industrii ještě doplňuje kulovitý otloukač z křemene.

Nalezený materiál lze jednoznačně přiřadit mladšímu stupni kultury s moravskou malovanou keramikou.

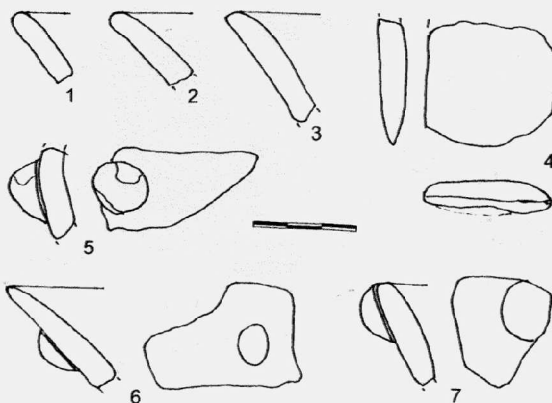
Obr. 18. Tučapy. Výběr Kamenné industrie.
Tučapy. Steinindustrie (Auswahl).

Terénní průzkum proběhl v rámci grantu GA AV ČR B8001203 a příspěvek vznikl díky projektům GAČR 404-05-0305 a GAČR 404-05-H527.

Martin Kuča, Petr Škrdla

Resumé

Tučapy (Bez. Uherské Hradiště). „Nad horkami“. Mähri-sche bemalte Keramik (II. Stufe). Siedlung. Oberflächensammlung.

Obr. 19. Tučapy. Výběr materiálu.
Tučapy. Materialauswahl.

ZLÍN (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)

Křižovatka I/49. LnK, MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V srpnu 2005 byl realizován záchranný výzkum na rozšíření současné komunikace I/49 (hlavní spojnice mezi Zlínem a Otrokovicemi). V prostoru hlavní křižovatky, kde komunikaci I/49 přetíná silnice III/4789 (ulice T. G. Masaryka) – spojnice Uherský Brod – Holešov, se podařilo zachytit stopy pravěkého a středověkého sídliště.

Jak se ukázalo při výzkumu v roce 2005, tuto lokalitu (nemá žádné místní lidové označení) v minulosti proflala právě silnice I/49 (hlavní spojnice mezi Zlínem a Otrokovicemi) a souběžně i železniční trať mezi oběma uvedenými městy. Předpokládaný rozsah lokality tak tvoří nepravidelný ovál o průměru ca 900 m. Jedná se vlastně o mírnou terénní vyvýšeninu nad tokem (levobřeží) potoka Baláše, která je nad okolním terénem převýšena ca o 2 m. Naleziště je situováno na ZM 1 : 10 000, č.l. 25-31-24, od Z s.č. 459 a 463 mm, od J s.č. 153 a 154 mm. Nadmořská výška v prostoru lokality se pohybuje mezi 203,74 a 202,36 m. V těchto místech byly již v minulosti zjištěny stopy staršího osídlení, jedná se vedle známých lokalit Mezicestí a Chmelína vlastně o třetí význam-

Obr. 20. Zlín-Malenovice. Západní část hliníku kultury s MMK. Zlín-Malenovice. Westteil der Lehmgrube der MBK.

Obr. 21. Zlín-Malenovice. Hliník MMK, narušený středohradištním objektem. Zlín-Malenovice. Lehmgrube der MBK gestörten durch mittelburgwalzeitlichen Objekt.

nou polykulturní lokalitu v oblasti dolního Podřevnicka. Z předchozích výzkumů v tomto prostoru zde byla doložena existence LnK, MMK, dále KLPP a stopy osídlení z doby před polovinou 13. století. V průběhu záchranného výzkumu se podařilo zachytit část poměrně rozsáhlého hliníku o rozměrech 7,3 × 5,2 m, max. hloubka – 2,1 m (obr. 20). Z výplně objektu bylo získáno značné množství archeologického materiálu – zrnotěrky, štípaná industrie, keramika (téměř 1000 předmětů), které lze zařadit do období kultury MMK. Jedná se zatím o největší a nejbohatší objekt svého druhu v regionu Podřevnicka. Mezi zajímavé nálezy patří např. miniaturní závěsná nádoba. Ve spodních partiích výplně objektu se objevila nečistá příměs fragmentů starší neolitické kultury s lineární keramikou. Nejzajímavějším předmětem z tohoto souboru LnK je torzo hliněné plastiky, která je prvním nálezem svého druhu na Podřevnicku.

„Rybničky“. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V červnu 2005 byl realizován záchranný výzkum na staveništi fy Makro (sklad vratných obalů a čerpací stanice) na západním okraji katastru Malenovic. Lokalita je situována na ZM 1 : 10 000, list 25-31-24, od Z s.č. 926 a 929 mm, od J s.č. 88 a 90 mm (parc. č. 2078/97-100, 2078-1017). Jedná se víceméně o součást známé polokulturní lokality ve trati „Mezicestí“ také na katastru Malenovic, ale název trati je jiný „Rybničky“ (odvozen je od existence rybníka, který je doložen ještě na katastrální mapě Kvitkovic z roku 1829). Při výzkumu byla zachycena část hliníku kultury s moravskou malovanou keramikou (obj. k. č. 502 – zjištěna pouze hloubka 1,8 m, půdorys objektu byl poškozen předchozími stavebními zásahy), do něhož byl dodatečně vložen sídlištní středohradištní objekt (obr. 21). K této kultuře lze snad zařadit také objekt č. 501, z něhož se podařilo zachytit pouze jeho spodní část a z jehož výplně bylo získáno pouze několik atypických zlomků keramiky.

Jiří Kohoutek

Resumé

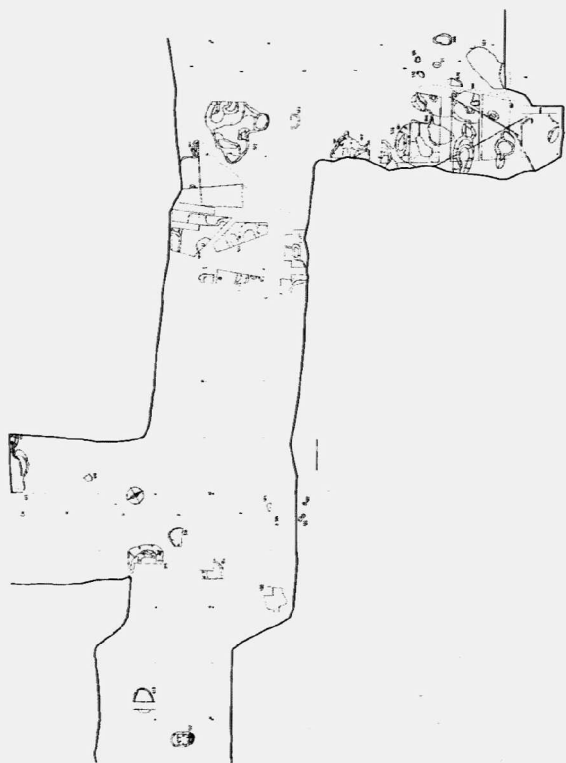
Zlín (Kataster Malenovice u Zlína, Bez. Zlín). Kreuzung I/49. Linienbandkeramik u. Mährische bemalte Keramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

Zlín (Kataster Malenovice u Zlína; Bez. Zlín). „Rybničky“. Mährische bemalte Keramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

ZNOJMO (okr. Znojmo)

Jarošova ul. LnK, MMKIIb (Lengyel I), MMKIIIb (Lengyel III). Sídliště. Záchranný výzkum.

Při výstavbě obchodního dům Kaufland, v areálu bývalých Žižkových kasáren na ul. Jarošova (trať: Novosady), byla ve Znojmě prozkoumána část sídliště kultury s moravskou malovanou keramikou, která náleží stejnému areálu objevenému J. Palliardim v roce 1888. Jmenované nálezy uvedl o něco později do odborné literatury (s tehdy navrhovanými názvy – keramika rázu znojemského či novosadského). Mimo to zde zachytil i další neolitické kultury s lineární a vypíchanou keramikou a kostrové hroby kultury únětické.

Obr. 22. Znojmo - Novosady. Celkový plán výzkumu.
Znojmo - Novosady. Gesamtplan der Ausgrabung.

Zkoumanou plochu vymezují na ZM ČR 1 : 10 000, kladový list 34-11-21, body: (od Z. s. č.: J. s. č.): 415:88; 418:99; 424:93; 430:90; 426:81 mm. Poloha má mírný východní až severovýchodní sklon. Podloží zde tvoří v horní části terciérní píský s kaolinovými vložkami, které jsou překryty výraznou sprašovou návějí. Na ní ještě místy, především na svahu a v okolí archeologických objektů, nasedá půdní horizont B, který se vytváří v průběhu mladší doby kamenné a v období těsně po zániku neolitického osídlení. Nadmořská výška v prostoru sídliště kolísá v rozmezí 286–292 m n. m.

Obr. 23. Znojmo - Novosady. Soubor plastik z objektů MMK Ib (Lengyel I).
Znojmo - Novosady. Komplex der Tonplastiken aus den Objekten der MBK Ib (Lengyel I).

Všech 24 odkrytých objektů (obr. 22) náleží kultuře s moravskou malovanou keramikou – fází Ib, pouze jeden objekt můžeme zařadit do fáze IIb. Jako intruze se vyskytl zloemek keramiky kultury lineární. Bohatý soubor nálezů, s řadou celých či rekonstruovatelných tvarů keramiky, vytváří poměrně velkou pramennou základnu s důležitými informacemi, které umožňují porovnání sídliště se stejně datovanými lokalitami (např. opevněným areálem v Hlubokých Mašůvkách). Přínosem je i početný soubor ženských figurálních plastik (obr. 23) i další nálezy, především kamenná, kostěná a parohová industrie. K nedocenitelným informacím patří údaje o celkové rozloze osady, kterou můžeme díky porovnání s plány J. Palliardiho odhadnout minimálně na 200 × 100 m, tedy 2 hektary.

Zdeněk Čížmář

Resumé

Znojmo (Bez. Znojmo). Jarošova Str. Linienbandkeramik, Mährische bemalte Keramik Ib (Lengyel I), Mährische bemalte Keramik IIb (Lengyel III). Siedlung. Rettungsgrabung.

T

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

47 (2006)

97220/07